

Naša Luč

9+1965

November 1965

SPLOŠNI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- Molimo, da bi vsi priznali pravice pravilno postavljeni oblasti in ji bili pokorni v skladu z vestjo.

MISIJSKI PAPEŠKI MOLITVENI NAMEN

- Molimo, da bi mohamedanci boljše spoznali, kakšnega velikega pomena je Kristusov evangelijski in njegov socialni nauk.

Mohorjeve knjige so izšle

Rojakom po svetu sporočamo, da so te dni izšle redne knjige Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Štiri lepe knjige obsega letošnja mohorjanska zbirka. Posebnost mohorskih knjig je, da so pisane za široke ljudske sloje in da so umljive slehernemu našemu človeku. Poleg tega so zaradi velike naklade tudi razmeroma poceni. Zato vsem toplo pripočamo, da knjige naročijo.

Letos je v Mohorjevi zbirki: 1. **Koledar za leto 1966.** (To ni le navaden koledar, ampak cela knjiga, katera ima za vsakega nekaj poučnega in zanimivega.) Kdor naroči vsaj to knjigo, je ud Družbe in je deležen tudi duhovnih dobrot, ki jih ta bratovščina za dobre knjige poleg knjig nudi. — Dalje je v zbirki daljša povest pisatelja Karla Maurserja, o katerem smo letos v »Naši luči« že

pisali v posebnem članku. Povesti je naslov »Kaplan Klemen«. Zgodba te povesti se dogaja največ v barakah okoli Ljubljane. Ta napeta socialna povest bo zanimala vsakogar, tudi tistega, ki je morda že videl dramatizirano obdelavo te povesti. Igra vedno veliko manj pove kot povest. — Tretji knjigi je naslov »Malo spomina«. Plemeniti duhovnik Benetek, doma iz Griž pri Celju, je pred smrtjo popisal nekaj zanimivih zgodb iz svojega življenja in je nastala ta knjiga. Dodanih ji je več strani slik. Ta knjiga je vzgojna. — Četrta knjiga pa piše o Indiji in njenih čudovitostih. Znani predavatelj Vinko Zaletel v njej popisuje na živahen način in ob številnih slikah, kakšno je življenje v teh krajih sveta, kjer se danes zbirajo črni oblaki vojnih grozot. Te knjige ne boste odložili, dokler v duhu ne prepotujete Indije.

Naši predniki so za Družbo sv. Mohorja veliko žrtvovali. Neizpodbitna resnica je in priznavajo jo vsi pošteni Slovenci, da je Mohorjeva družba navadila Slovence brati, utrla pot knjigi med ljudi, s knjigo pa prinesla tudi izobrazbo v vsako gorsko kočjo. Njeno delo so milijoni tehtnih verskih, gospodarskih, zgodovinskih in leposlovnih knjig med Slovenci. Zato naj nič ne izpodrine našega spoštovanja in ljubezni do nje, pa tudi truda zanjo ne!

Naslovi slovenskih duhovnikov in uradov

ANGLIJA: Ignacij Kunstelj, Offley Road 62, London S.W. 9., England (Telef. RELiance 6655; izg. Rilájens).

AVSTRIJA: Janez Hafner, Theodor-Körnerstr. 111, Graz, Austria. — P. Jože Podgornik, Canisiusgasse 16, Wien IX., Austria. — Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, Spittal/Drau, Austria.

BELGIJA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Liège, Belgique, Tel. 04/233910). — Kazimir Gaberc, 19 avenue Louis Empain, Marcinelle (Hainaut), Belgique, (Tel. 07/367754).

FRANCIJA: Nace Čretnik, 4 rue S. Fargeau, Paris 20, (Telefon 636-80-68) — Ciril Lavrič in

p. Vladimir Klemenčič, 7 rue Gutenberg, Paris 15, (Tel. 250-89-93). — Stanislav Kavalari, 17 rue Claude Debussy, Liévin (Pas-de-Calais), France. — Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, Aumetz (Moselle), France. — Msgr. Stanko Grims, 1 rue du Dauphiné, Merlebach (Moselle), France. — P. Jakob Vučina, 6, rue de France, Nice (A. M.), France.

ITALIJA: Slovenski dušnopastirski urad, via dei Colli 8, Roma, Italia.

NEMCIJA: Ciril Turk, 42 Oberhausen-Sterkrade, Mathildestrasse 18, West-Deutschland (Telefon 62676). — Ivan Ifko, 43

Essen—Altenessen, Schonfeldstr. 36, W. Deutschland. (Tel. 291305). — Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, Augusta Anlage 52, West Deutschland (Telefon 47 9 44). — Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15/I, W. Deutschland (Telefon 72278). — Dr. Janez Zdešar, Schubertstr. 2/I, 8 München 15, W. Deutschland (Telefon 536453). — Franc Šeškar, Zieblandstraße 32/II Rgb., 8 München 13, W. Deutschland (Tel. 550296).

NIZOZEMSKA: Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA: Jože Flis, Erik Dahlbergsgatan 28 Malmö, Sweden (Tel. 040/119 656).

Kristus — Sodnik

Michelangelo (1475 - 1564)
(odlomek iz njegove Poslednje sodbe
v Sikstinski kapeli v Vatikanu).

V mesecu novembru, ko je listje že odpadlo in ko narava sama lega k zimskemu spanju, nas bogoslužje kar štirikrat vabi, da usmerimo svoj pogled v daljave, v večne daljave.

Ob prazniku Vseh svetih gledamo svoj cilj: občestvo svetnikov, kamor moramo priti, če hočemo ostvariti svoj življenjski cilj.

Naslednji dan se spominjamo vseh dragih, ki so že odšli v večnost, in ta spomin nas opozarja, da preko istega mostu — hočemo ali nočemo — vodi tudi naša pot.

Zadnjo nedeljo v cerkvenem letu in nato prvo adventno nedeljo nam Kristus sam govori v evangeliju o koncu sveta in o poslednji sodbi.

Da nas bi strašil?

Ne! Marveč, da bi se od časa do časa resno zamislili, kam moramo voditi čolnič svojega življenja.

Ze naš veliki pesnik Oton Župančič — ki ni bil nikak tercijalec, je zapisal:

»Predaj se vetrovom — naj gre, kamor hoče!
Naj srce se navriška in izjoče!«

A istočasno je dodal resen opomin:

»Vendar, mornar, ko je najvišji dan,
izmeri daljo in nebesno stran!«

Bi morda kdo ugovarjal, da te misli pomenijo beg iz sveta, opij, ki odvrča ljudstvo od dela za potrební zemeljski napredek. Smešno!

Prav v sedanjem zasedanju Vatikanskega cerkvenega zbora nas Cerkev opozarja, kako sveta je naša dolžnost, da aktivno posegamo v dogajanje vsakdanjega življenja, posegamo kot kristjani, to se pravi: da moramo resno sodelovati pri delu za napredek, da pa moramo istočasno kot kristjani s krščanskim pogledom prekvašati in usmerjati stremjenja in želje, trpljenje in veselje, tegobe in upe človeštva.

Ves napredek namreč ima smisel le, če nekam vodi, če vodi k večnemu cilju, k povečanju v božji slavi.



Ko bo vsakemu izmed nas potekel čas, odmerjen po božji Previdnosti za naš osebni napredek in za naš prispevek k vsestranski — materialni in duhovni — rasti človeštva, prispevek bodisi v delu, bodisi v trpljenju, bo tudi za nas prišel dan, pa verujemo ali ne verujemo, ko bomo morali večnosti pogledati iz oči v oči, brez krinke in brez šminke; bo prišel trenutek prej ali slej, verujemo ali ne verujemo, ko bomo morali dati odgovor za svoje nehanje in ravnanje v življenju, kako smo izpolnili svoje poslanstvo; toda samo, če verujemo in če živimo iz vere in ljubezni do Boga, bomo v Kristusu ob poslednji sodbi mogli gledati svojega Rešenika in ne strogega sodnika.

»Ni praznik, predragi mi, naše življenje,« je zapel naš goriški slavček Simon Gregorčič. Vsak dan na lastni koži doživljamo to resnico. Toda ob tragičnosti človeškega življenja, ob kateri mnogi izgube vsak up in otopijo kot živali, imamo kristjani vključno trpljenju in vključno neizprosni smrti neomajno upanje, Kristusa.

»Zakaj Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje; Bog namreč ni poslal svojega Sina na svet, da bi svet obsodil, marveč da bi se svet po njem zveličal« (Jan 3, 16-17).

-nč.

Zeleni misterij

Pred 80 leti je nemški biokemik Julius Sachs odkril nekaj neverjetnega: trava in listje znata delati sladkor s tem, da mešata zrak in vodo. Odkritje je presenetilo znanstvenike, pa tudi prineslo velika upanja. Kar more delati vsaka travna bilka, bodo gotovo znali narediti tudi učenjaki, ki razpolagajo s tolikimi in takimi laboratoriji. Zraka in vode imamo v izobilju, sladkorja bo na pretek! Treba je samo zvedeti, kako bilke to delajo, treba jim je vzeti njihov patent.

Na žalost vse do danes tega nihče ni zmožal narediti. Izgleda, da bodo ljudje že leta 1970 prišli na Luno, sladkor pa bodo ljudje še vedno pridobivali le iz sladkorne pese in iz sladkornega trsa.

Ko gledajo učenjaki skozi mikroskop zeleni list, vidijo pred seboj celo tvornico. Vsak list, vsaka travna bilka je kakor odlično urejena avtomatizirana tovarna. Če po-

večša list za 50-tisočkrat, se ti bo zdel kakor veliko mesto, na katerem se razvijajo poedini postopki proizvodnje sladkorja. Lepo vidiš, kako prihajajo v list sunovine, kako jih predeluje in kako jih spravlja v skladišče. Vidiš že, lahko opišeš, ne razumeš pa, kako je to mogoče. Vse je organizirano, vse je urejeno, vse se pomika in dela, pa nikjer nobene žive duše.

Trava in listi so namreč elektronski fotosintetični obrati, ki nadvse ekonomsko, enostavno in avtomatično sprejemajo molekule vode, da jih na neki nepojasnen način razdelijo v kisik in vodik. Vodik se z ogljikovim dvokisom iz zraka potem spaja v sladkor. Energijo, ki je za to potrebna, jemlje list iz sončne svetlobe, ki pada na list. Klorofilni oddelki kratko malo pobirajo sleherno množino energije. Ta sistem sončne baterije učenjaki še ne znajo opisati, še manj pa ga narediti. Še vse premalo poznajo to čudovito »tovarno«.

Človek marsikaj ve in že zna. Vendar se vidi iz tega, da je že pred človeško pametjo v stvarstvu toliko čudovito dovršenih reči, morda tisočletja in tisočletja. Ne smemo reči »priroda«. Gre za to, ali priznamo, da gre za mrtve reči in za žive. Bilka sama gotovo ni uredila svojega procesa. »Nekdo« je moral narediti bilko tako. Nekdo jo je moral tako ustvaniti. Nekdo si je moral to čudovito tovarno in njen proces zamisliti.

Tisti nekdo mora biti podoben človeku, ki misli, ki študira, ki računa, ki ureja. V resnici je treba reči, da mora biti še več, kot je človek. Biti mora še bolj sposoben, bolj razumen.

Tako nam stvari kažejo pot — k Bogu.

Amerikanci so veren narod

Amerika je najbolj napredna država na svetu. Mislili bi, da velja tudi za Ameriko mnenje, da vera z napredkom upada. Za Ameriko velja ravno obratno. V tej deželi je vera v Boga bolj živa kot v deželah, ki trpijo pomanjkanje. Potemtakem ni vera le človekovo zaupanje v neko višjo silo, ki človeku v času potrebe pomaga, če se človek v molitvi nanj obrne, pač pa je vera človekovo prepričanje, da je Bog tista sila, ki je vesolje ustvarila, ki ga vodi in ki je človeku zadnji cilj.

Poročilo iz Združenih držav Amerike pove, da 97 % odraslih Amerikancev veruje v

Boga. Od vprašanih je 54 odstotkov izjavilo, da gredo enkrat ali večkrat na teden v cerkev. Najbolj izpolnjujejo svoje verske dolžnosti pripadniki katoliške vere, od katerih jih obiskuje 74 odstotkov nedeljsko sv. mašo. Na vprašanje sociološkega instituta kalifornijske univerze je izjavilo 57 odstotkov katoličanov, da smatrajo ljubezen do bližnjega kot nujno zahtevo za zveličanje; 54 odstotkov vprašanih pa je bilo prepričanja, da človek mora moliti, če se hoče zveličati.

Kaj je povedal papež Pavel VI. v New Yorku

Obisk papeža Pavla VI. pri Združenih narodih (UNO) v New Yorku v ponedeljek, 4. oktobra, je bil izreden dogodek za ves svet. Prvič v zgodovini je prišel rimski papež v Ameriko in to na povabilo Združenih narodov. S tem je svet priznal papeža kot prvobornitelja za mir na svetu. Ni čudno, da je 5 milijonov Amerikancev stalo v špalirju, ko se je papež Pavel VI. pomikal po ulicah ameriškega glavnega mesta in ga je hotelo 450 tisoč ljudi slišati, ko je govoril v newyorškem stadionu.

Zakaj so Združeni narodi povabili papeža v svojo sredo, ko Združeni narodi nimajo namena širiti vero, ampak skrbeti za pravično politično in gospodarsko ureditev na svetu? Da so kljub temu povabili in prisluhnili predstavniku katoliške Cerkve, čigar prvi namen je oznanjati Kristusov nauk, so mu morali pripisati tudi posebno nalogo pri gradnji miru in pravičnosti na svetu. S tem so ga tudi priznali kot duhovnega voditelja sveta.

Iz nagovora papeža Pavla VI. na poslanike pri Združenih narodih povzemamo nekaj misli:

Papež Pavel je dejal, da je poslanec vsega sveta, še posebej pa krščanskih veroizpovedi, ki so ga za to pooblastile. S svojim poslanstvom hoče moralno in slovesno potrditi prizadevanja Organizacije Združenih narodov za mir, pravičnost in svobodo na svetu.

Dejal je, da se Združeni narodi ne smejo zrušiti in da se morajo njihova prizadevanja prilagoditi današnjim zahtevam. Ni poti nazaj, ampak samo naprej. UNO išče koeksistence. Trudi naj se, da zopet pridobi države, ki so ji pokazale hrbet, in omogoči vstop tistim, ki še stojijo ob strani.



Znak oziroma zastava Združenih narodov

Kakor je Cerkev, tako naj bi bili tudi Združeni narodi na svojem področju nekaj edinstvenega in univerzalnega. Načelo enakopravnosti je vodilo pri UNO, zato naj bo UNO šola miru, saj gleda svet na njene zastopnike kot na graditelje miru. Seveda pa je mogoče doseči mir le z miroljubnim delom in ne z ustrahovanjem. Dokler bo človek slaboten, nestanovit in celo hudoben, pa bo na žalost še vedno potrebno obrambno orožje. Del prihrankov pri omejitvi oboroževanja naj dajo države deželam v razvoju, saj je naloga Organizacije Združenih narodov, organizirati bratsko sodelovanje med narodi.

Papež je tudi poudaril, da mora UNO skrbeti za življenje tudi na področju rojstev, pa tudi za to, da bo na svetu dovolj kruha.

Napis na grobu zakoncev

*Krščanski sva živela,
otroke zvesto preskrbela,
sosedom rada pomagala,
potrebnih nisva odganjala:
O znanec ljubi, prosí zdaj,
da prideva v nebeški raj.*

Fran Levstik

Preveč ljudi, pa premalo življenjskih sredstev

(Iz okrožnice rajnega papeža Janeza XXIII. »Mater et Magistra«)

Razmerje med naraščajočim številom zemeljskega prebivalstva in življenjskimi sredstvi je tudi predmet papeške okrožnice »Mater et Magistra«. Človeštvo se množi, kot pravimo, v geometrični postopici. V prvi polovici tega stoletja se je povečalo za 27 %, v drugi pa se bo kar za 58,5 %. L. 1957 je bilo 2.790.000.000 ljudi, leta 2000 jih bo pa 6.267.000.000 (tako sodijo pametni presojevalci). Letni prirastek človeštva znaša danes 1,8 %, leta 2000 bo znašal 2,5 %.

To so seveda mere za celotno prebivalstvo zemlje. Za posamezne dežele odkrivamo velike razlike v statistikah. Zapadna Evropa raste zelo počasi, le po 0,8 % letno, medtem ko je v Venezueli rast »gigantska«, kar 3,62 %. Ta dežela se je razmeroma zelo razrasla; še l. 1923 so ji namerili samo 0,81 % ljudskega prirastka. Potem nastane naenkrat prava eksplozija življenja. To beležimo skoraj po vseh deželah Azije, Afrike in Južne Amerike.

Napredek zdravilstva in higijenskih naprav, ki so potisnile smrt zlasti med novorojenčki daleč nazaj, sta glavni vzrok rasti ljudstev poleg seveda življenjske moči človeštva. Kakšno igro ravnotežja se gresta smrt in življenje, demografi še ne vedó, preblizu sta »eksplozija in revolucija« ljudstva, kot jih imenujejo. Dandanes se večina učenjakov, ki se peča z naukom o ljudski rasti, pridružuje mnenju, da bo število rojstev upadlo tudi med narodi, ki so v polni in bohotni razrasti (Azija, Afrika in Južna Amerika) in da bo po dobrih sedemdesetih letih človeštvo rastle veliko počasneje. Napovedi, da bo čez 600 let toliko ljudi, da bo vsak človek imel le 1 kv. m. površine, je nesmiselna; nobene resne napovedi niso mogoče za čas po letu 2000.

Toda dejstvo je, da človeštvo raste in se bo vedno večalo njega število. To je resen problem. Ust je vedno več, kruha pa ne. V gospodarsko razvitih deželah se življenjsko blagostanje izboljšuje za približno 3 % vsakih pet let, drugod pa je stoječe in omrtvelo. In to se bo vleklo naprej. Končno bodo tudi zemeljske zaloge pošle. Zelo resno je vprašanje, vendar ne tako, da bi nas razburilo do preplaha. Ali vendar: Kaj moremo in moramo ukreniti?

Večina predlaga omejitev rojstev. (Te

vrste zagovornike imenujejo neomaltuziane po angleškem pastoru Malthus-u, ki je med prvimi — zaslugi primankljaj življenjskih potrebščin in zato svetoval, naj bi družine imele manj otrok in sicer tako, da bi ljudje stopali v zakon šele po tridesetem letu; bil pa je proti vsaki nemoralni omejitvi!) To naj bi se izvršilo na svetovni ravni in v okrilju OZN (ONU). Ustvarili naj bi mednarodni organ z zadostno oblastjo, da bi določal, kakšen sme biti maksimalen letni prirastek za vsako deželo. Določal naj bi demografsko politiko in razpolagal s finančnimi sredstvi za prevzgojo zakoncev. Amerikanci so to storili po vojni na Japonskem, sedaj začenja isto indijska vlada.

Poizkus naj bi ponovili med narodi, ki ravnostajajo v novo neodvisno narodnostno življenje. Ali hočejo zamoriti življenje ravnostajno tam (Afrika in Azija), kjer je očitno, da bo leta 2000 skoraj tri četrtine vseh ljudi? — Potem pripomnimo z okrožnico: »... danes opažamo dva nasprotna pojava: z ene strani slikajo pomanjkanje življenjskih potrebščin v tako temni luči, kakor da bo človeštvo skoro poginilo bede in lakote; z druge strani pa prevračajo znanstveni in tehnični napredek ter gospodarsko bogastvo v sredstva, ki vodijo človeštvo v skrajni propad in strašen pogin.« Zares čudna nelogika!

Enciklika je proti vsem tistim, ki planirajo načrtno, nemoralno omejevanje rojstev. To je nauk Cerkev, ki sloni na božjem razodetju.

Niso kriva ljudstva, ki se množé, če je premalo živil (hrane), krive so družbene in gospodarske strukture.

Greh je na vseh, ki vodijo gospodarstvo največjega dobička, namesto da bi ustvarili svetovno sodelovanje v borbi zoper bedo

O denarju

Henrik Ibsen je dejal: »Denar je mogoče pleva, a ni zrno. Denar ti nudi hrano, pa ne apetita; zdravila — pa ne zdravja; poznanstvo — a ne prijateljstvo; dnevne užitke — toda ne miru in zadovoljstva.«

Pa lahko še dodamo: »Denar more kupiti knjige, a ne možgan; lepe stvari, a ne lepote; hišo, a ne doma; zabavo, a ne zadovoljnosti.« — Zato pa doživijo oni, ki samo spravljajo skupaj denar, tolikšna razočaranja.

prav v duhu človeške solidarnosti. Krivica je na razdeljevanju dobrin, na porazdelitvi bogastva. Sila je preusmeriti gospodarske sklade pa ustvariti tržišča za novo proizvodnjo. Z eno besedo: vzbuditi bi morali zdrav gospodarski razvoj tam, kjer ga ni; gospodarsko življenje je treba staviti v službo posameznika in družbe in to brez političnih ciljev nadvlade.

Nadalje pravi enciklika, da je »Bog v svoji dobroti in modrosti vsadil v naravo skoraj neizčrpno rodovitnost in obenem človeka obdaril s toliko bistrumnostjo, da more z uporabo primernih sredstev izkoriščevati darove narave za zadovoljitev svojih življenjskih potreb«. Katera so ta »sredstva«? Od 131 milijonov kv. km kopne zemlje je obdelanih samo 12 milijonov kv. km. So torej možnosti intenzivnejšega in obsežnejšega obdelovanja! Južna Evropa je po vojni zvečala poljske pridelke za 25 %! Potem ostane še 369 milijonov kv. km morske površine in kaj globine! Bodoče rodove bo hranilo morje.

Drugo sredstvo je izboljšanje vzgoje in izbora mladine v znanstvene poklice, da bo človeštvo vedno temeljiteje obvladalo naravo. Sv. oče je nakazal, kaj naj bi storili in tako učinkovito izboljšali položaj. Pove tudi, da stanje nikakor ni rožnato, vendar »kljub temu odločno izjavlja, da pri obravnavanju in reševanju teh vprašanj ni dovoljeno uporabljati metod in sredstev, ki nasprotujejo človekovemu dostojanstvu in kakršne brez sramu priporočajo tisti, ki pojmujejo človeka in njegovo življenje zgolj materialistično«.

Zaključimo, da ni proti krščanski morali,

ako zakonci na dovoljen način in s pametnim razlogom omejujejo število otrok, kar je učil že Pij XII., toda to gre že preko mejá enciklike, ki ne podaja smernic demografske politike. M B

Zakaj imajo ljudje različne plače?

Janez je bil za mežnarja, pa je njegova služba zahtevala tudi to, da ob nedeljah organistu goni meh pri orglah. Bilo je namreč v tistih časih, ko mehovi še niso delovali na električni pogon. Janez je pritiskal meh in si od časa do časa obrisal potne kaplje. Pa se je zagledal v organista, ki je čisto mirno sedel in le s konci prstov božal tipke na orglah. Ubogi trpin se zamisli in se spomni, da ima organist kljub mnogo lažjemu delu višjo plačo. Ni pravice na svetu!

Janez se odloči in stopi k župniku. Razloži svojo misel in zahteva vsaj tako visoko plačo, kot jo ima organist; naj bo enakopravnost!

Na to se zamisli tudi župnik, pa ne za dolgo.

»Dobro, Janez, zgodilo se bo. Ampak enakopravnost med organistom in teboj je treba še drugače izvesti. Do konca! Z organistom se bosta menjavala. Eno nedeljo bo on igral in ti tlačil meh, drugo nedeljo boš igral ti, organist pa tlačil meh.«

»Ja, ko pa ne znam igrati na orgle...«

Župnik je zmignil z rameni, mežnar se je popraskal za ušesi: ostati je moralo po starem.

Po avstralskih »Mislih«.

Bog, iščem te

O, ti življenje ...

O, ti življenje — ljubezen in smrt.

O, ti življenje — prepevanje vetra v krošnjah dreves, prebiskavanje barv svetlih — veselih, mrakobnih, nemirnih in grenkih.

O, ti življenje, — ki buriš v meni kri, mi stiskaš srce, me dvigaš in daješ krila, ki me učiš ljubiti, plemenitiš srce in mi kuješ misel.

O, ti življenje — iz dalje v daljo mi poje veter. Neskončno mil je danes tvoj obraz v tem avgustovem popoldnevu in grabi globoko vame, v moje srce, ki je pretesno za toliko lepoto, premajhno za toliko bogastvo.

O, ti življenje — doumel bi rad tvoj bit, tvoj dih, razumel bi rad tvoj šepet, tvojo pesem v krošnjah dreves. Nežna melodija me boža in me neži do izpovedi, da si velik, moj Bog, in da sem tvoje delo. Rad bi se naučil peti ti hvalnico, ker si mi dal slišati, ker si mi dal videti in si mi dal trpeti in veseliti se.

O, ti življenje — čutim te, saj globoko v meni prav tam, kjer začnem, je ta modrina neba, je ta pesem vetra, je to šepetanje dreves, je ta mrakobnost in skrivnost gozda prepletena z zlatimi sončnimi prameni — življenje.

O, ti življenje — da, to si ti, to je tvoj obraz in jaz, moj Bog, sem le drobna, bežna iskra večnega plamena.

za lepše življenje

Tablete za živce?

»Ne veste, koliko ljudi doma uživa razne tablete za živce,« mi je znanec kar z nekakim zadovoljstvom pripovedoval, ko se je vrnil s počitnic v domovini. Najbrž je hotel povedati, da ne velja, da bi bilo posebno med izseljenci veliko živčnih ljudi. Danes je moderno življenje povsod prineslo s seboj tudi to nadlogo.

Seveda sva bila hitro v razgovoru, kako je mogoče takim bolnikom pomagati. Saj bi začeli na najslabšem koncu, ako bi se bolniku posmechovali ali pa mu dajali le nauke: »Saj ni nič, boš že pretolkel!« Vendar je res, da si more tak človek sam sebi sorazmerno veliko pomagati. Lahko rečemo, da, ako sam ne bo našel v sebi zadosti moči, mu tudi drugi ne bodo mogli pomagati.

Večina živčnih bolnikov trpi na tem, da se vse nekako vrti le okoli njega, sebe da pod nekak mikroskop in raziskuje vse mogoče zadeve in vire, odkod to ali ono, zakaj ga boli glava in zakaj ni mogel spati; vsak najmanjši pojav mu že vlije novega strahu v kosti. Človek, ki tako le sebe vidi, pozabi, da so tudi drugi ob njem. Tako nastane pregraja, ki je vedno višja. Ko ni več prijateljev, se stanje takega bolnika poslabša. Vprašanje je, kako dopovedati bolniku, naj čim manj misli na sebe in na svoje težave in čim manj o njih govori.

Težko delo, zlasti če je pretežno, ne ozdravi živčnih bolezni. Vendar pa je, smo že rekli, delo dober zdravnik. Ako more človek storiti kaj koristnega za druge ali vsaj vršiti svoje vsakdanje posle in dolžnosti, bo že veliko doseženega. Ob zadnji vojni so zdravniki ugotovili, da se je mnogim zdravje zboljšalo vkljub nevšečnim prilikam, ki jih vojna prinese.

Nevarno je tudi, da začne bolnik, ki se bavi preveč sam s seboj, misliti na kakšno telesno bolezen. Zdi se mu, da se ga prijemlje sušica ali pa je v njem že razvit rak. Rad porabi to, da opraviči svojo živčno bolezen. Te bolezni ga ni sram in prijatelji mu nikaikor ne morejo dopovedati, da si le domišlja. In vendar je le v njegovi domišljiji.

Živčni bolnik mora dobro vedeti, da nevesčnosti, kot prehlad, glavobol, težave v prebavi ali dihanju, vrsta katarov in drugih »bolezni«, še niso znamenja organske bole-

ni. Pri mnogih nastanejo take težave iz čustvene strani. Vemo pa, da je živčen človek še bolj podvržen temu. Izkušen zdravnik mu more kmalu povedati, da ni nobene telesne organske bolezni. Morda ga bo poslal k specialistu ali na rentgenski pregled, morda tudi k drugemu zdravniku, da si bosta napravila skupno sodbo. Vendar je diagnoza pri živčnih bolnikih težka; zato se mora tudi zdravnik do kraja potruditi, da dožene, ako bi res kaj bilo. Nesreča je pri tem največkrat le ta, da, ako si zdravnik vzame zadosti časa za temeljivo preiskavo, bolnik že misli, da je to zadosten dokaz, da je v njem nekaj resno bolnega.

Da ne bomo postali živčni, je treba skrbeti za splošno zdravje; to velja za vsakega izmed nas, tudi kot dren zdravega. Potrebna je zmernost v jedi in pijači, v kajenju in drugih užitkih, pa tudi zmernost pri težkem delu in zabavi. Svoj prosti čas lahko porabimo za kakšen »hobi«, naj je že kar koli. Potreben je red pri spanju in jedi in za ljudi, ki delajo sedé in pod streho, sprehod na sveži zrak. Nekateri si pomagajo s tem, da hodijo peš na delo, drugi da vodijo psička na sprehod. Veliko pomeni družba, v katero zahajamo, kjer pridemo v stik z drugimi in med njimi najdemo tudi svoje razvedrilo. Ako imamo delo ali se preveč vržemo na delo, nam more škodovati prav tako kot lenoba. Treba si je poiskati kaj lažjega, čeprav nam morda ni tako po srcu ali tudi ne prinaša tolikega zaslužka. Tako nam ne bo treba kdaj reči: »Če bi prej vedel!«, ko bomo ob razvalinah svojega zdravja.

Zdravniki za duševne in živčne bolezni danes zmorejo veliko. Tudi zdravila so zato, da olajšajo strah ali potlačenost, povečajo dober tek in vrnejo spanec. Vendar si moramo dobro zapomniti, da so zdravila le za nujno polajšanje človeku, ki je izčrpan. Dati morajo nekako oporo telesnim silam, ki se same postavijo po robu napadavcu.

Kako bo zdravnik zdravil živčne bolezni, zavisi pač od bolezni same. Najbolj preprost je pač razgovor o znakih in osebnih težavah, ne samo sedanjih, temveč tudi v preteklosti. Tako more dobiti zdravnik sliko razvoja, mora pa tudi vlitii poguma in nasvetovati praktične ukrepe, da more zdravljenje uspeti.

Dandanes se čuje dosti o uporabi hipnoze, ki olajša notranji strah. Ako se rabi, potem je najbolje, da se to dela skupno z drugimi načini zdravljenja. Saj včasih res more lažje bolnik v hipnozi povedati o svojih težavah



Na nedeljo, 26. septembra, so Slovenci iz nemškega Porurja napravili zahvalno romanje v Kevelaer. Nekaj nad dvesto se jih je zbralo na tej znani božji poti in se zahvalilo Bogu in Materi božji za varstvo v preteklem letu. Na romanje je prišel tudi gospod duhovni svetnik, župnik Božidar Tensundern iz Recklinghausena, da je pomagal spovedovati. Rojakom je tudi povedal, da je bilo pred zadnjo vojno 1000 do 2000 rojakov iz Porurja na podobnih romanjih v Kevelaerju. — Na sliki vidimo skupino romarjev pred božjepotno baziliko.

in se spomniti česa iz prejšnjega življenja, kar je morda vzrok sedanjih nevšečnosti.

»Mnogo lahko beremo o psihoterapiji, psihiatriji, hipno-analizi in seveda o Freudovi psihoanalizi,« sem dejal prijatelju.

»Spet tuje besede, ki so preučene zame,« je pogodrnjal prijatelj.

Nisem ga mučil s tem. Povedal sem mu le, da vse te besede govore o tem, kako zdraviti živčnega bolnika. Kar povrsti skušajo te vede dognati, zakaj človek tako ravna, odkod so viri njegove bolezni in tudi kako naj se bolezen ozdravi.

O tabletah nisva mnogo govorila. Nič kaj navdušen ni bil zanje, da sem s težavo dopovedal, da so potrebne, a o uporabi naj odloči skušen zdravnik.

Danes so v svetu že posebne klinike. Zdravniki zdravijo tudi v skupinah. Seveda je različno po svetu, a zdi se, da dobro vpliva, ko se znajdejo v isti skupnosti oni, ki isto trpe. Za živčnega bolnika je največje važnosti, da se ne osami, kar je mogoče zlasti v velikih mestih, kjer ste sami med tisoči kot kamen na cesti. Nevarno je na primer za mlade ljudi, ki pridejo na delo v tuje kraje, zlasti še, ako ne znajo zadosti jezika. Nevarno je

pa tudi za stare, ki so izgubili vse prijatelje in sorodnike. Koliko še čaka socialnega dela: posamezniki in društva, Cerkev in država morejo pomagati, da ostane človek tudi živčno in duševno zdrav.

Tako sva končala svoje razgovore, a zdi se mi, da znanca nisem povsem zadovoljil.

-nk

Otrok in njegov prijatelj

»Jaz ne pustim, da se naš Janezek igra z drugimi pobalini, saj ima sestrico in polno sobo igrač.« Janezek je pa večkrat slonel na ograji in žalostno gledal, kako so sosedni fantki brcali žogo. Ali prav ravnamo, ko otroku onemogočimo, da se druží s prijateljski?

Otrok potrebuje prijatelja. V različnih dobah otrokove rasti igrajo prijateljstva prav posebno vlogo.

Do četrtega leta se otrok še ne zna igrati v skupinah. Najraje se igra sam. Tudi ko prisi: »Mama, igray se z menoj!« je samo zato, da zgolj pasivno spremlja njegovo igro. V tej dobi je prijateljček dobrodošel, čeprav med

njima ne pride še do skupne igre. Igrata se vsak zase in se ne zanimata drug za drugega, le vesela sta, da sta skupaj.

V predšolski dobi si otrok večkrat sam ustvari družbo. Tako ga slišimo, ko se pogovarja z medvedkom, z živo mačko ali pa z nevidnim prijateljškom. Z njim se pogovarja ure in ure: vse mu zaupa, ga prisrčno ljubi, pa tudi krega in kaznuje. Tako opravlja ta nevidni gost važno vlogo: pripomore, da otrok posnema besede in dejanja, ki jih sliši in vidi doma in zunaj doma. Čudno je, da sam igra včasih tudi vlogo podrejenega in sprejme kazni, ki mu jih nevidni tovariš nalaga. Vse, kar se z njim dogaja v odnosih med njim in starši — zdaj prenese na svojega »prijateljška« ali živalco.

Rad posnema trgovca, železničarja, šoferja, policaja — pač vsakogar, ki je vzbudil njegovo pozornost. Ko pride kdo na obisk — posebno če se to redkokdaj zgodi — bo hodil nekaj dni s kovčkom v roki po sobi, trkal na vrata in hodil k mami »na obisk« v kuhinjo. Prav to posnemanje, trdijo psihologi, mu pomaga, da se pozneje znajde s tujimi otroki.

Želja in potreba po prijateljih raste od leta do leta. V šolskih letih se otroku ta želja izpolni. Fantki imajo radi skupinske, močne igre: vojsko, policaje in tatove, itd., deklice pa se raje igrajo učiteljico in učence ali mamo in otroke. Z lahkoto si menjavajo vloge in se podrejajo nekemu skupnemu redu, ki večkrat zahteva moralne vrednote (in ki bi bile v čast marsikateremu odraslemu človeku): spoštujejo dano besedo, potrpežljivo prenesejo celo neprijetnosti za dosego nekega cilja, včasih tudi telesne bolečine — kakor bi se podzavestno pripravljali za poznejše življenjske naloge. Kakšna sila, kakšne duševne vrednote so, ki se, žal, večkrat pozneje izpričijo ali vsaj zvedenijo! Velika škoda, da so danes te igre, bodisi pri fantkih ali pri deklicah, že pod vplivom televizije in risanih zgodb, ki večkrat ne vzbujajo v otroku želja po visokih idealih. Tu gre bolj za borbo za denar, za oblast, do katerega prideš z »junaškimi« zločini ali s sleparstvom, v najboljšem primeru s »prebrisanostjo«... Tako imamo mame, ki so srečne in mirne, ko sinko in hčerkica sedita ure in ure »na varnem« v mehkih stoli pred televizijo.

Včasih take nevedne mame v dobri veri, včasih pa — bodimo odkritosrčni — iz lenobe (kdo bo vedno čistil za njimi, pral in šival!) — zbirajo napačno pot pri izbiranju otrokove igre in družbe.

In vendar, odkar svet stoji in dokler bo stal, bodo razbita kolena, raztrgane hlače in praske na telesu, znaki zdrave mladine.

V pubertetni dobi se otroci odmikajo od staršev, začne se v njih podzavestna borba za samostojnost. Manj občutna je ta sprememba tam, kjer so starši spremljali otroka v razvojnih dobah in se z njim stalno pogovarjali ter s tem ustvarili medsebojno zaupanje. Vendar imajo prijateljstva v tej razvojni dobi močnejši vpliv kakor dom. Pubertetnik potrebuje opore za negotovost, ki se ga polasča zaradi sprememb, ki jih čuti v sebi, v duši in telesu, pa tudi, ki jih opaža v svetu izven sebe.

Med tovariši, ki trpijo isto tesnobo, se bolje počuti. Doma je uporniški, med tovariši se pa brezpogojno podredi nekemu »družabnemu redu«.

Modro ravnajo tisti starši, ki sprejmejo na dom prijatelje svojih otrok, so z njimi prijazni in se z njimi resno pogovarjajo. Posebno za to so jim otroci zelo hvaležni in pred prijatelji nanje ponosni.

Ni prav vsiljevati otroku prijatelje. Vendar poskrbeti je treba nujno že zelo zgodaj, da pride v stik z otroki iz dobrih in pametnih družin, posebno prijateljskih družin, iz katerih si bo pozneje izbiral prijatelja. Za nas, v tujini, je to dvakrat važno!

Anica Kraljeva

Med rojaki po svetu

Avstralski Slovenci zbirajo podpise na prošnjo, da naj v škofiji Marquette, kjer je umrl slovenski misijonar Friderik Baraga, pogumno nadaljujejo z vsemi potrebnimi deli, da bo ta veliki mož dosegel čimprej čast oltarja. Poslali so že tisoč podpisov v Marquette.

V Clevelandu v Združenih državah je praznoval 70-letnico življenja slovenski general Ivan Prezelj. Svojo vojaško kariero je začel kot mlad avstrijski častnik med prvo vojno na italijanski fronti. Kot nadporočnik je bil po razpadu Avstro-Ogrske sprejet v jugoslovansko vojsko in se udeležil borb za osvobodjenje Koroške. Leta 1929 je postal generalštabni kapetan, pozneje pa načelnik štaba Drinske divizije ter jugoslovanski vojni ataše v Atenah. Med vojno ga je zaprla Gestapo. Ko je prišel na svobodo, je postal poveljnik slovenskih edinic jugoslovanske vojske in ob koncu vojne emigriral v Ameriko.

srce zmaguje

naš roman

»Oha, saj to je pa tisoč frankov. Če dobiš vsak mesec nagrado...«

»Brž bom skuhala kavo,« se smeje Greeta.

Toda Phinetta ugovarja: »Ne, Jodo! Prišla sva samo za hip.« Teta ima prav. »Kozarček konjaka bi se nama pa prilegel! Zelo mraz je zunaj,« pravi Phinetta. Kožuh zavihne nazaj; podloga se sveti kakor zlató. Ljubko in imenitno sedi Phinetta na stolu. Stol je kaj boren za takšenle fundament iz oposuma. Jon globokoumno razmišlja o perju tega ptiča.

»Kaj se pa smejeta?« vpraša Jodo in Phinetta gleda z zanimanjem svojega novega nečaka.

»Dobre volje sem,« pravi Jon, »vesel sem zaradi vajine sreče. Na zdravje! Želim mlademu paru sto let življenja in dvajset otrok.«

Phinetti se konjak zaleti. Ali jo je tako silno ganilo?

Stric in teta jo kmalu odkurita. Jutri se poročita. In zvečer dobi Jon v omarici pisemce: »Gospod in gospa Dobbelaer-Spinnekens imata čast...« Ah, tako! Sylvia Spinnekens se tudi poroči na jutrišnji dan.

»Otrok,« pravi Jon, »na rotovž moram. Dva imenitna dogodka sta ondi na vidiku in človek mora stopati s časom vstric.«

Naslednji dan stoji Jon še pred deseto uro v rotovski veži, tik ob stopnicah, kjer vodijo slavnostni hodniki navzgor in navzdol. Okrog in okrog se gnete množica ljudstva k ograji: postopači in šivilje in ženske iz pomorskega okraja. Po mošku diši in po naftalinu. Jon je že desetkrat pogledal proti veži; nič posebnega ne prihaja in tako občuduje stenske slike in vratarjev srebrne našive. »Haaa!« zašumi za ograjo. Vzkliki na lepem prenehajo; samo poroka brez zastavic je. Pa spet k slikarjam po stenah. Tik za seboj sliši Jon francosko žlobudranje, nenadoma se pa oglasi nekdo: »Hej! Čakaj! Glej no!« Samogibno se obrne. Gotovo brbljajo mojškrice iz Stiekumove krojačnice, zakaj nenadoma vzcvetne na koncu veže, daleč pod njihovimi prežečimi očmi, nekaj belega kakor lokvanj na temnem bajerju... Belina, cvetna čaša, ali ne: labod ali pa meglica iz Renskega zlatá plava, se dviga, drsi, vzdihuje, šelesti neslišno po stopnicah navzgor. To je Spinnekensova! Geni-

alna Spinnekensova, ki jo vodi pod roko — dà, to je gotovo njen oče, možak v črnem s častljivim sijem okoli žarečega čela? In za Spinnekensovima, očetom in hčerjo, stopa... ali je to ženin? Ne, ženin vendar ne bo nosil vlečke! Potem je gotovo ceremonijer! Za njim se pozibava črn život na črnih stebrastih nogah: pogrebni podjetnik, ki razume svoj posel. »Ali ni čudovita?« vpraša brblja. Ukvarja se docela in edinole z nevesto. Pogrebni podjetnik jo je gotovo slišal: smehlja se vdan, a skoraj je videti, ko da mu je kdo stopil na kurje oko. Morebiti ima pretesne čevlje? »Haaa!« hrumi za ograjo. Zdaj se po prvem strmenju začne kritika. »To ti je nevesta, kaj?« pravi stara ženska. »Usta ima kakor jabolko! Prav takšna je kakor satenasta blazina!« — »Pozor!« šušljajo Stiekumove mojškricice. »Ali vidiš nabrance? In vence iz pomarančnih cvetov.« Toda druge iz tovarišije so v svojem poslu že mnogo dlje: spremstvo Spiennekensovih stopa mimo nerodno in važno pa v vseh barvah. Jon se domisli indijanskega peresnega okrasja. Ker se je odločila Julija za rožnato barvo, je hotela imeti Janetia zeleno: Pelagija poskuša s škrlatno, zakaj Konstanca si je naredila rumeno. »Zelo izvirno!« čivka Siekumova krojačnica. »To je vse reklama za barvarijo!« se smeje stara in okoli in okoli ograje se spreleti zadržano rezanje. Jon se zamisli.

Tedaj se oglasi moški glas zraven njega: »No, Gerrits? Spinnekensova si je znala pomagati!« Lunders je; Jon se ga je skoraj ustrašil. Za hip srepo zastrmi vanj:

»Ah, Lunders! Da, Spinnekensova je razodetje, pa tudi ti ne pojdeš po zlu!«

Lunders mu pomežikne: »Špekuliral sem in zaslužil dovolj fickov, da lahko pet let živim brez skrbi.«

»Tako je prav,« pravi Jon. »Dušo prodaj pa prideš iz dežja pod streho.«

Orgle v poročni dvorani igrajo svatbeno koračnico iz »Lohengrina«.

»Pridi,« pravi Lunders z imenitno kretnjo, »pojdiva na kavo.«

Toda Jon se osorno brani. Domov hoče. Orgle, mošek, naftalin, Lunders, Spinnekensova... preveč je tega za en dopoldan. Na cesto hoče. Kokoši okoli in okoli za ograjo spet kokodakajo. Ha, še en par? Sluga zadrži Jona.

»Hipec počakajte,« pravi dedec, »najprej mora sprevid mimo!«

Hudimana! To je Jodo s svojo Phinetto.

Stric je ujel Jona; ne da bi izpustil nevesto, se nagne k svojemu nečaku:

»Pojdi zraven, eden izmed prič je zamudil.«

Jon pokima. Pa pojdimo zraven. Za pričo bo.

V poročni dvorani mora čakati ljudstvo na zadnjih stolah, medtem ko obdaja mavrično Spinnekensovo spremstvo ženina in nevesto pred rotovškim večnikom. Jon vidi, kako Jodo zaljubljeno gleda na svojo Phinetto. Druga priča — predstavil se je kot Piet Verdussen — šepeta:

»Ali nista ganljiva, gospod Gerrits?«

»Kakopak.« pravi Jon, »zdaj je stric pod streho. Danes pod streho, jutri pod copato, danes hoj hoj, jutri joj joj!«

Večnik je izgovoril, kar je imel povedati. Vsa pisana svatba se topi v enem samem smehljaju od glave do nog. Sprevod odšumi iz dvorane. Jon se ozre v kristalni lestenec. To je vsekakor bolje kakor pa spodobne oči Spinnekensove.

Jodo, Phinetta & Co. opravijo hitreje. Že stojte spet spodaj pod stopnicami, a ven ne morejo, ker poprejšnja družba še čaka svojih avtomobilov. Jon vidi skupino uniformiranih deklic in nekaj več ali manj mladih dam, ki vse sežejo lokvanju v roko. Gotovo nekdanje tovarišice Spinnekensove in njene nekdanje učenke. Uniformice se smehljajo, mlade dame se smehljajo, ženin se smehlja, samo spremstvo postava in se dolgočasi: šolarke so mu na poti. Naposled odpre sluga s poklonom avtomobilska vrata. Spinnekensova in njen mož vstopita. Pogrebni podjetnik deli napitnine vsem, ki se priklanjajo. Odpeljejo se in uniformirane deklice mahajo in plaho vzklikajo: »Oh!« in »Ah!« ...

»Povej mi no,« vpraša Jodo nestrpnost, »kdo pa je ta oljnata slika z vsem tem rompomom?«

»To je genialna ženska,« gode Jon, »z genialnimi zvezami.«

Za družbo Spinnekensovih je bilo treba šestih avtomobilov, zdaj pa se pripelje razškatalani taksi za Jodo, Phinetto, Verdussena in Gerritsa.

»Tako do ‚Laboureurja!« kliče Jodo, toda Jon hoče najprej do Wolveste; saj bi Greete sicer ne vedela, kod se mudi.

Dionysos. — Zaprta trgovina v Wolvesti

Z materinskim opominom, naj ne hodi prepozno domov, hiti Jon uro zatem proti »Laboureurju«. Sijajno, si misli, takale gostilna sredi mesta, toda Jodo si jo lahko privošči.

Jon stoji pred oportanim vratarjem.

»Kje bo svatba?«

»Salon številka pet,« pravi livreja.

Jon stopa počasi po stopnicah gor. Počasi, ker debela preproga dobro dé njegovim nogam. Vsak dan ne zaiđe v takšnole razkošje, fant! Številka dve. Še en stranski hodnik. Številka štiri. . . Ah, tukajle je »salon številka pet«. Previdno posluša. Čudno. Svatba vendar ni nikak molčeč umik, vsaj na dan poroke še ne. Potrka — spet nič. Odpre vrata — žive duše ni videti. Miza je vablljivo pogrnjena: bliskajoč se kristal, srebrnina, cvetlice ...

Jon stopi dol do vratarja. »Najbrž še niso prišli,« godrnja dedec. »Gospod lahko tačas počaka v kavarni.«

Kje, za božji čas, je obtičala svatba? Saj je Jodo vendar zaklical: »Tako do ‚Laboureurja!« Jon stopi v dvomih v veliko kavarno. Mrmranje glasov, ki se iz njega zdaj pa zdaj oglasi smeh ali pa vzklik kakega kvartopirca. Gost tobakov dim leži nad vsem. Zdaj pa poišči kak tih kotiček, Jon. Tamle, za obokom.

»Želite, gospod?«

Pa imaš že natakarka na glavi. Saj, kaj naj pa naročim, si misli Jon. »Dajte mi . . . skodelico juhe.« To bo dva petdeset, k temu napitnina. Gospod tiplje naskrivaj po žepu, koliko je drobiža. Tipaje lahko razloči nikelnaste novce in franke. Našteje še en frank petinsedemdeset za rezervo. In Joda ni! Saj menda ni navedel napačnega naslova? Miren bodi, Jon, in pogumno srkaj čisto juho, ne preveč hkrati, zakaj druge skodele ne moreš plačati.

Kakor duh zavalovi nenadoma neka postava skozi dim, naravnost proti Jonovi mizi. Iz postave prihaja neko šušljanje, ne, nekaj, kar je podobno plašnemu mezzo-sopranu:

»Saj ste vendar gospod Gerrits, kajne? Jaz sem Job Mikker.«

»Aha,« pravi Jon.

»Dà,« kima Mikker, »ali boljše: Leopold Laermans; Mikker je moje pesniško ime.«

»Aha, zdaj razujem.«

Jon mu ponudi stol nasproti sebe, seže mezo-sopranu v roko in se pri tem domisli:

Prek prostranih planjav
naj naš flamski korak
bobni kakor silni ritem
neugnanega poguma.
Naša kri . . . in tako dalje.

Ah dà, to je Job Mikker, ki zлага bojne himne na vse, kar luna obseva.

Mikker šušlja čestitko k nagradi Akademije.

»Hvala,« pravi Jon. Kje ostaja Jodo? Že spet je tukaj natakak, a se obrne k Mikkerju: »Želite, gospod? ...«

Jon potiplje svoj kapital in olajšano zavzdihne: Mikker je naročil dve porciji in ni trenil z očesom. Še eno skodelo juhe, človek božji! In potem, ko si je oddahnil, a se hkrati spet zbal, da se bo moral oddolžiti, ujame Jon s pobožno nagubančenim čelom nekaj besed svojega vis-à-visa. Mikkerjeva postava — Hamlet! Hamlet! — je zašepetala namreč po desetminutnem molku cel stavek. Jon nenadoma zve, da bo postal sodelavec pri »Galeoni«, literarnem revolverskem listu: izhaja, kadar pač more izhajati, ima petinsedemdeset naročnikov, dvesto zastojnskih odjemalcev in nagrado Brabantske pokrajine. Jon pomisli na Conana Doyleja ... Obdan z oblaki dima mu sedi Mikker negibno nasproti. Včasih se mu usta odpro — samo za spoznanje — zdaj bo nekaj slišati ... Nak, ustnice se spet zatisnejo: urednik »Galeone« je pridržal besedo, tik preden jo je izgovoril. Diplomati, si misli Jon, in »bobneči koraki« pa »kri« takih junakov je sam bavbav: ljudje hočejo imei direndaj in Mikker jim dela direndaj!

Potem napoči trenutek, ko je tudi druga skodela prazna. Skodela je majhna. To bo mučen precep za Gerritsa. S tisoč franki od Akademije ne moreš prirejati gostij. Trpi, ne dojame niti betve več od zlogov, ki kdaj pa kdaj spolzijo od Hamleta. K sreči pride nenadoma odrešenje: taksi obstoji pred vrati. Še preden skoči vozač s svojega sedeža, je opazil Jon v avtu pričo Verdussena. Plane pokonci:

»Na svidenje, Laer ... ne, Mikker, in najlepša hvala za družbo. Oprostite, toda moram na svatbo.«

Pa švigne iz kavarne. Job Mikker mu je segel v roko, ne da bi kazal kaj začudenja. Roko takoj spet umakne in Job obsedi, ne da bi se ozrl. Jon stoji na hodniku, ko vstopita Jodo in Phinetta. Vratar seže k čepici in pokaže po gledališko navzgor. Dvojni nasmeh poročnega para odseva v marmoru po veži.

»Ganljivo,« pravi Jon Verdussenu.

Verdussen odvrne: »Salamensko sem se zlačnil. Kakšen domislek, da smo čenčali celo uro pri fotografu! Strela, pol dveh je!«

Zgoraj se prikloni lakaj z belimi nogavicami in sname družbi plašče in klobuke. Drug

lakaj — z zalisci kakor pred sto leti — široko stopa ženinu in nevesti naproti. »Ali bi mi madame in monsieur hotela slediti?« Pričam niti besede. Verdussen se reži. Jonu se je srce razvedrilo, prav po pobalinsko odmeva v njem pesem: Klobase, klobase, klobase jemo mi ...

Zdaj se je začel drugi popravek tega važnega dne. Skleda z juho poplakne poslednje uradno vznemirjenje. Phinetta boža Jodovo žlahtno plešo, na prstih se ji bliska po dvoje, troje prstanov, sama platina in diamanti. Jodo se smehlja, smehlja se kakor dojenček. Verdussen posreblje juho. Tretji krožnik že. Natakak ima obraz kakor pravkar naškrobljena srajca. Jon pogleduje zdaj teto, zdaj strica. Res, zabavna je takšna pozna pomlad. Takšnole si hoče še gnezdo spletati! Phinetta se hihita in se brani: Jodo je postal preveč objesten. Dvojna nevestina brada se je nabrala v oble gibuce.

Ko prinese naškrobljena srajca predjed, se vrata za njo nepričakovano spet odpro in na lepem zaorje pesem robotih moških glasov v salonček. To so Jodovi pajdaši kvartopirci: Jef Nelis, Louis van Kleef, Sjarel Wiebo in Gust Mommens. Natakak je ob sapo; Phinetta gleda debelo kakor Buddha; Jon se nerodno popravi (ali se spodobi ali ne?) in Verdussen se okoristi z zmedo: še drugič si naloži jastoga, preslasten je. Medtem je stopil Jodo — s smehljajem, ki diši po olju in gorčici — do vrat in, ko je na odmevajočem stopnišču odbobnel poslednji »Hip-hip-hurá«, zine stric z ugašajočim trémolom: »Ljudje božji, ljube duše, pridite noter!« In potem natakakju: »Pridenite štiri krožnike!« In spet kvartetu: »In tukaj je moja izvoljenka!« Pokaže na Phinetta, ki zdaj za svojim župnim zrcalcem brž popravi rdečino svojih ustnic. Kvartopirci hrupno vstopijo, toda hrup utihne, kakor bi odsekal, začne se namreč predstavljanje neveste. Roka z briljanti se ziblje od Nelisa do Mommensa, od Wieba do van Kleefa. To jim imponira. Wiebo pravi Mommensu: »Preteto, Jodo si je ujel ribo in pol!«

Jon je zmeden spet sédel. Verdussen si briše usta in stoka: »Jastog je greha vreden, toda žejen sem, žejen!«

»Nič se zaradi nas ne prenaaglite,« se zasmeye van Kleef natakakju. »Mi začnemo s prvim, kar je na vrsti.«

In potem sledi prava pojedina.

Ob devetih zvečer počí tretja steklenica šampanjca.

(Dalje prihodnjič)

V domačem časopisju smo brali, da je v Loki pri Zidanem mostu približno 150 železničarjev, ki nimajo primernih stanovanj. — V Žabnici pri Kranju na Gorenjskem so odprli novo osnovno šolo. — 150 let obstoja je slavila tovarna usnja Standard v Kranju.

Jugoslavija ima na tujem dolgov za 1 milijardo 28 milijonov dolarjev. 730 milijonov dolarjev bo morala plačati že v prihodnjih letih, ker poteče rok posojila.

Neprestana neurja in deževje, ki je divjalo v zgodnjih jenskih mesecih, je naredilo veliko škode na Koroškem in Štajerskem ob Dravi, na Gorenjskem ob Savi, pa tudi na Primorskem ob Soči in Vipavi. Škoda je nastala na polju in na hišah. — V okolici Gornje Radgone so cele jate ptic, posebno škorcev, naredile na grozdju veliko škode. Pozobale so za 7 vagonov grozdja.

Na Ptujski gori je bila 15. avgusta velika proslava mariborske škofije. Ob tej priložnosti so verniki počastili Marijo kot Mater Cerkve. Slovesnost je vodil mariborski škof dr. Držičnik sam.

2. oktobra je umrl v Ljubljani slovenski moderni pesnik Anton Vodnik. — Na Rožniku pri Ljubljani so v gostilni pod vrhom spet odprli »Cankarjevo sobo«. V tej sobi je namreč stanoval slovenski pisatelj Ivan Cankar v letih 1910 do 1917.

V Skofji Loki so imeli pri podjetju »Elra« doslej 50% ljudi zaposlenih v režiji. Sedaj so jih 30 premestili v proizvodnjo. Podobno bodo uknili tudi 20 delovnih mest v upravi občine, ki je imela doslej 92 delovnih mest.

Z novim voznim redom so v Jugoslaviji uknili 56 lo-

kalnih vlakov. S tem ne bodo več uporabljali lesenih vagonov.

Divji prašiči so tudi letos pustošili po raznih krajih Beneške Slovenije. — Slovenske vasi ob Nadiži se začno kmalu nad furlanskim mestom Čedadom, ki ima 10.000 prebivavcev. — Zadnje deževje je povzročilo hud plaz, ki je zaprl dostop do 104 stopnic, ki vodijo do znamenite Landarske jame pri Podbonescu v Benetiji.

Od 2. do 12. oktobra je bila v Ljubljani 12. mednarodna razstava »Sodobne elektronike«.

Slovensko letalsko podjetje »Adria-aviopromet« je letos opravilo 5000 ur letenja, 1326 poletov in prepeljalo 67205 potnikov.

Na Tolminskem so odkrili spominski plošči dveh zaslužnih goriških javnih delavcev: v Kobaridu Andreju Gaberščku, ki je bil časnikar in politik; na Vrsnem pa dr. Antonu Gregorčiču, ki je bil politični voditelj goriških Slovencev in organizator šolstva.

V Postojnski jami je bil septembra 4. mednarodni kongres speleologov, raziskovavcev podzemeljskih jam. Zbralo se je 450 jamarjev iz 26 držav. Zborovali so v plesni dvorani, ki jo bodo odslej imenovali »kongresna« dvorana.

V Juršičih v Istri so ustanovili nov samostan karmeličank. Prvih osem redovnic je prišlo iz Zagreba. Kdaj bo kaj takega mogoče v Sloveniji, kjer so pred leti podrl samostan na Selu pri Ljubljani in razgnali redovnice? — Tragično velika je potreba na več krajih v Sloveniji po novih cerkvah. Posebno je to potrebno v Novi Gorici, kjer ni za novonastalo mesto nobene cerkve. Tu-

di Novo Velenje je brez hiše božje.

Po podatkih lista »TT« se je v zadnjih letih ločilo v Sloveniji 10.500 parov. Ker je bila le slaba tretjina teh brez otrok, lahko računamo, da je zaradi tega osirotelo 14.000 otrok, ki nimajo več družine in pogrešajo ali očeta ali matere, še bolj pa njunega skupnega dela za njihovo vzgojo. Dejstva tudi kažejo, da je večina mladih kriminalcev, mladoletnih prestopnikov in drugih problematičnih otrok iz razdrtih družin.

Steklarna v Rogaški Slatini se lepo uveljavlja posebno z izdelki iz brušenega stekla.

V Radmirju, kamor so se zatekli iz Rajhenburga pregnani slovenski trapisti, so pokopali patra Kamila Perinata.

V Stožicah so bile konjske dirke, pri katerih je zmagovala konja vodil Jernej Bolkovič, doma iz Ljutomera.

Okoli 100.000 ljudi je obiskalo jesensko zabavno prireditev velikega obsega v Mariboru pod imenom »Vesela jesen«.

Bovški in kobariški dekanat sta se spojila v en dekanat. Odslej bodo imeli dekana samo v Kobaridu. — Dosedanji klanški dekanat na Krasu so odpravili in nekaj župnij dodelili tomajskemu dekanu, nekaj župnij pa je pripadlo novemu dekanatu, ki je bil ustanovljen v kraju Dekani v Slovenski Istri. — Letos je minilo 400 let, odkar so se naselili na Sveti gori pri Gorici frančiškani (l. 1565). Prvi frančiškani so bili begunci, ki so pred Turki pribežali iz Bosne.

Razmere po ljudskih šolah v Sloveniji niso rožnate. V listu iz Ljubljane smo brali tole oceno: »Od leta 1930 pa do danes se na šolah ni dosti izpremenilo. Pač! Na steni ni več križa, zato pa je še večji križ z neprimernimi učnimi prostori...«



ALJAŽEV STOLP 70 let na vrhu Triglava

Hudomušni planinski pisatelj Janko Mlakar piše o župniku Jakobu Aljažu:

»Ako more biti kdo zaljubljen v neživo stvar, je bil Aljaž gotovo v Triglav. Na oknu spalnice je imel pritrjen daljnogled, ki je bil nastavljen na zadnji greben. Vsako jutro je še v pižami čepel pred njim in štel planince, ki so lezli na vrh. Kadar sem pri njem prenočil, me je že navsezgodaj klical: »Janko, zaspanè, pridi gledat! Trije so že na vrhu.«

Aljažu predvsem ni bilo po volji, da hodi na Triglav več nemških kakor domačih planincev. Zato je proti koncu preteklega stoletja sam odločilno posegel v boj za Triglav: na vrhu mogočnega Julijca je dal postaviti stolp, ki je postal nekaj simbol slovenskega planinstva.

Jakob Aljaž se je rodil 1845. leta v Zavrhu pod Šmarno goro in šel po maturi študirat klasične jezike in slovenščino na Dunaj, a se je avstrijske prestolnice kmalu naveličal in se vrnil v Ljubljano, kjer je končal bogoslovje.

Sam je naredil načrt za stolp, ki še danes stoji na vrhu Triglava. Zamisel je odnesel mojstru Antonu Belcu v Št. Vid in kmalu je bil stolp — račun je seve plačal Aljaž — izdelan; treba ga je bilo samo še po kosih znositi na Triglav. Župnik je poskrbel tudi za to. 6 nosačev je v enem tednu znosilo železo na Triglav in klepar Belec je 7. avgusta 1895 s

štirimi pomočniki v petih urah postavil stolp in ga pritrdil.

Nekaj dni nato je o tem dogodku poročal »Slovenec«:

»... postavil je gospod Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, kateri je za povzdigo slovenske turisticke že mnogo storil, — na najvišji vrh Triglava železno koč (razglednik). Ta razglednik je velike važnosti zaradi tega, ker omogoči tudi v najhujšem vetru bivanje vrh Triglava, kar sedaj v takem vremenu ni bilo mogoče. Razglednik je okrogel, 2 m visok in meri povprek 1 m 25 cm., ima vrata, vznotraj klop. Skozi 4 zgornja okna ogleduješ stoji, in skozi štiri spodnja okna pa sede krasen, in veličasten razgled. Stolp je v skalo z vijaki pritrjen in razen tega še z bakrenimi žicami pritrjen v bližnje skale. V njem ima 6 oseb prostora.«

Zemljo je Aljaž kupil od občine Dovje za en zlatnik.

Vendar je imel zaradi novega stolpa na Triglavu kmalu sitnosti. Nemški »alpenvercinovci« so imeli Aljažev stolp za napad na svojo posest. Nemški deželni geometer je vložil zoper Aljaža tožbo, češ da je z gradnjo stolpa uničil podzemeljsko trigonometrijsko točko, zaradi česar bo moral stolp podreti in plačati 1000 goldinarjev kazni. Aljaž je vedel za zaroto in že je imel pripravljeno zvižajo, kako ukaniti Nemce.

»Ko je prišel pri Šmercu z načelnikom kranjske sekcije skupaj in mu je ta rekel, da stolpa ne bodo pustili, ga je Aljaž hinavsko prosil: »Prosim vas, pustite stolp v miru. Saj veste, kaj je ‚pleh‘. V petih letih ga sne rja in vsega je konec.« Načelnik je temu zadovoljno prikimal v veselem pričakovanju, da stolp v dvajsetem stoletju ne bo več stal. Pa stoji že petdeset let in rja ga še ni končala.« (Janko Mlakar: »Ob stoletnici rojstva Jakoba Aljaža«).

Nemci so naposled izgubili pravdo, ker je oficir Schwarz dokazal, da podzemeljske trigonometrijske točke sploh ni bilo. Kakor pravdo zaradi stolpa pa so izgubili tudi boj za Triglav, ki je naša najvišja slovenska in hkrati jugoslovanska gora (2863 m).

POPOLNOMA NEMOGOČE!

Gluhec je slišal,
ko je mutec rekel,
da je slepec videl,
kako je hromec tekkel.

Anglija

Ljubljanski nadškof v Angliji

Zadnjič smo sicer že poročali o obisku g. nadškofa iz Ljubljane na Angleškem. A spomin na ta obisk je še tako svež, da je prav, če se ga tudi v tej številki spomnimo in poročilo dopolnimo.

8. septembra zvečer je g. nadškof dr. Jože Pogačnik daroval sv. mašo v naši kapeli v Londonu. Dasi je bil delavnik in je maša bila oznanjena le nekaj dni prej, so Slovenci napolnili »Naš dom«. Maša je bila darovana za uspeh dela Apostolstva sv. Cirila in Metoda, ki družijo slovanske narode v Londonu. Zato se je udeležil maše msgr. L. Staniszewski, generalni vikar za Poljake, in jezuitski p. J. Lang, ki je Čeh po rodu in tajnik Apostolstva. Navzoči so bili tudi drugi slovenski duhovniki in krajevni župnik Fr. Burns. Lepa pridiga bo vsem ostala v trajnem spominu. Po maši je bil prijeten domač večer, poln veselja in zadovoljstva.

Naslednjega dne se je g. nadškof odzval povabilu v Bristol, kjer ga je sprejel tamkajšnji generalni vikar; škof je bil namreč na romanju v Lurdu. Zelo prijazno ga je sprejel tudi anglikanski škof Tomkins, ki tam vodi delo za zedinjenje. Dr. Pogačnik si je ogledal tudi nekaj katoliških šol. 11. septembra je nato Prezvizišeni odpotoval preko Walesa v Manchester in Rochdale, kjer so ga zvečer pozdravili tamkajšnji Slovenci pred samostanom na William St. Sušnikova Darja mu je s pozdravnimi besedami podala lep šopek. V nedeljo se je v kapeli ponovilo, kar je bilo prej v Bedfordu. Pri škofovski maši sta stregla gg. M. Grgič in F. Glancy, ki je hišni duhovnik pri sestrah palotinkah. Birmanih je bilo 12 otrok. V pridigi je g. nadškof poudaril pomen birme v sedanjem času, čestital staršem, da imajo za otroke kat. šole, in opozoril na molitev in pokoro za vesoljni cerkveni zbor. Skupno kosilo je bilo v bližnji ukrajinski dvorani, kjer je bila tudi pozdravna akademija s petjem moškega in mešanega zbora ter recitacijami. G. nadškofa je pozdravil g. V. Grobelnik. Nato so bile še pete litanije in blagoslov. Bil je res lep dan, poln veselja in zadovoljstva. G. nadškof je še šel blagosloviti novi dom družine Ivanovič v Haslingdenu. V ponedeljek pa je odpotoval iz Manchestra naravnost v Rim na sedanje zasedanje vesoljnega cerkvenega zbora.



Ljubljanski nadškof dr. Pogačnik govori v cerkvi v Bedfordu na Angleškem.

Blagoslov domov: Blagoslovljen je bil tudi novi dom Kresnikovih v Oultoniu blizu Leedsa.

60-letnica: Tudi tu se že marsikomu poznajo leta. Nekateri neradi povedo, koliko so stari. Ni pa tako ravnal g. Rajmund Jašovec v Bradfordu, ki jih je v začetku oktobra izpolnil 60. Za to priliko je povabil prijatelje k maši v cerkev, pa tudi h kosilu doma. V nedeljo, 3. oktobra, so imeli mašo v poljski cerkvi v Bradfordu. Tudi »Naša luč« čestita svojemu prijatelju, ki jo pridno prebira: Še na mnoga leta!

Priloga: Tej številki je rojakom na Angleškem že priložena priloga za advent in božič.

Belgija

Liège-Limburg

V Zwartbergu je g. Ivan Koželj popeljal pred oltar nevesto gđc. Mojco Bogataj. Toplo čestitamo in želimo vso srečo.

G. Alojz Janežič je bil več tednov v bolniš-

nici v Waterscheju zaradi bolezni na želodcu. Prav tam se je zdravila tudi ga. Koželj iz Mechelena. Ga. Marija Virant iz Mechelena se je mudila v bolnišnici v Genku. — Vsem našim bolnikom pošiljamo posebne pozdrave.

Cesta je spet zbrala svojo žrtev med Slovenci. Zaradi poškodb pri prometni nesreči je umrl g. Jože Prinčič, rojen v goriških Brdih, stanujoč v Villers l'Évêque, star 52 let. Delal je pri vrtnarskem podjetju, kjer je bil spoštovan kot zelo priden in sposoben delavec. Bil je sam, zato je še bolj čutil potrebo po slovenski družbi. Prejemal je več slovenskih katoliških časopisov. Molimo zanj!

Charleroi-Mons-Bruxelles

V župnijski cerkvi Fatimske Marije v Pironchamps se je 11. septembra poročil g. Franc Pisarič iz Châtelineau z gđc. Gino Zampiero, po rodu Italijanko. Srečnemu paru želimo božjega blagoslova!

V družini ge. Marcele Vidic, por. Matieu, iz Jemappes pri Monsu se je dveletnemu sinčku Petru pridružil bratec Luka, ki se je rodil 30. avgusta in bil krščen 7. septembra. Čestitamo! — Naknadno sporočamo, da se je v družini g. Cirila Škrbe in Sofije Zieba iz Farciennes rodil tretji otrok in sicer 3. marca t. l., ki je pri sv. krstu prejel ime Marko. G. Ciril je 31. januarja t. l. izgubil svojo drago mater, ki jo je podrl neki hrast, ki so ga podirali za njeno hišo v Stavči vasi pri Žužemberku. Naše sožalje!

Lažjo operacijo je prestala ga. Štefka Krajnc iz Dampremy v bolnišnici St. Joseph v Gilly.



Ministrant Mihec pri birmi, ki mu jo deli nadškof dr. Jožef Pogačnik na Angleškem.



„Le od kje se je zbralo toliko drobiža v Bedfordu (v Angliji), da so skoraj zakrili nadškofa!“

Prav tako g. Štefan Bucik iz Flénu v kliniki v Boussu. Trenutno sta v Hôpital Civil v Charleroi tudi ga. Angela Rugelj iz Marcienne (lažja zastrupitev s konzervo sardin) in g. Jurij Županc iz Couillet, kateremu je opešalo srce. Vsem tem bolnikom in ostalim, ki so doma, želimo okrevanja in izboljšanja v zdravju.

6. oktobra je po krajši bolezni umrla v bolnišnici St. Joseph v Gilly ga. Alojzija Vrecelj, por. Leber, iz Montignies-Sur-Sambre. O njenem pogrebu bomo poročali drugič!

Francija

Pas-de-Calais

Ob spominu vseh vernih mrtvih se spominjamo tistih, ki so letos odšli v znamenju vere v večnost. Med temi je najprej naš nepozabni msgr. Valentin Zupančič, ki je vsa najlepša duhovniška leta dal izseljencem delavcem in je hotel tudi med njimi v Liévinu pričakati častitljivega vstajenja. Naj mu bo Bog sam plačnik za vse, kar je storil v božjem vinogradu dobrega.

V bolnici v Arrasu je 17. aprila nepričakovano, pa dobro pripravljen stopil v večnost Mihael Miklavec. Skoro vsa izseljenska leta je bolehal, a je učakal lepo starost 70 let. Ker je bil zaradi nesreče v rudniku onespособljen za delo, je z urarstvom služil svoji družini vsakdanji kruh. Bil je blagega značaja kot njegov v februarju preminuli sin



Jožica Rehbergerjeva pozdravlja pred odrom v mestnem gledališču nadškofa dr. Pogačnika.

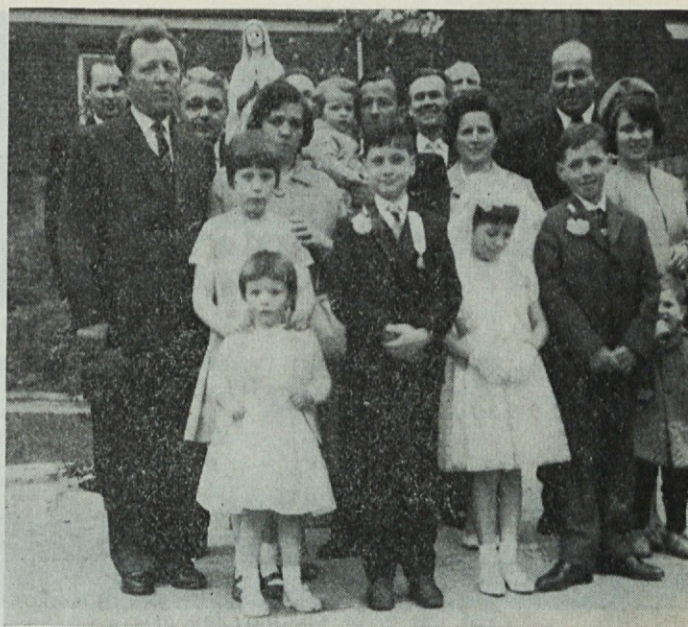
Stanislav. Zapušča ženo, sina in hčer. Naj se v Bogu odpočije od truda in trpljenja. Pokopan je bil v Sallaumines 20. aprila. — 26. maja nas je presenetila vest o smrti Janeza Žavbija. V dolgih letih izseljenskega življenja je bil duša našega prosvetnega dela, zlasti dramatskega odseka Društva sv. Barbare. Koliko iger je režiral! Koliko zlasti mlajših rojakov je naučil ne le brati matersko besedo, ampak jim je vlil ljubezen do naše mile govorice. Nikdar se ni ustrašil truda, kadar je šlo za skupno stvar, vedno



Tudi duhovniki so se zbrali ob našem nadškofu (od leve proti desni): gg. Hasiak (Ukrajinec), kanonik Hulme, župnik v Bedfordu, Kunstelj, g. nadškof, dr. Zdešar, Slapšak, Grgič, Bordignon (Italijan), Sterle.

je bil z vso dobro voljo na razpolago. Ni imel družine, toda vsa izseljenska skupnost je bila njegova velika družina. Zato se je tudi vsa slovenska kolonija iz Méricourt-Mines zbrala 28. maja in ga spremljala k večnemu počitku na pokopališče v Noyelles-sous-Lens. Vsem v imenu Društva sv. Barbare, katere podpredsednik je bil, pristrčna zahvala! Posebna zahvala velja družini Rabovs, ki je pokojniku stala ves čas izseljenstva ob strani in mu je zlasti v poslednji bolezni tako požrtvovalno stregla. Naj bo pokojniku Gospod njegovo veliko plačilo! — V 78. letu starosti je odšel v Liévinu v boljše življenje Matevž Kovač in sicer dne 10. junija. Pokopan je bil na pokopališču Liévin-Calon ob veliki udeležbi rojakov. Na pot v večnost se je dobro pripravil zlasti z romanjem v Lurd, kjer mu je Marija izkazala velike duhovne milosti. Izražamo sožalje hčerkam in njihovim družinam. Naj mu sveti večna luč!

V Audregnies v Belgiji ob francoski meji pa je 15. junija preminil najstarejši slovenski izseljenec 90-letni Ivan Žagar iz Winglesa. Vsa kolonija se je poslovila od pokojnika in sinu in hčerki Frančiški, ki je za pokojnika tako požrtvovalno skrbel, izrekla sožalje. Pokoj njegovi duši! — V Lensu je v bolnici 20. avgusta preminila Terezija Simončič, dobra prekmurska rojakinja. Pokopana je bila naslednjo soboto v Billy-Montigny. Zapušča moža, dva sinova in hčer z družino. Ta skrbna mati in dobra soproga je rada romala s slovenskimi rojaki; naj ji Marija poplača vso njeno dobroto. Možu in otrokom izražamo sožalje. — Nenadoma je



„Mi smo iz Keighleya prišli k birmi v Rochdale,“
pravijo ti naši rojaki iz Anglije.

v juniju umrl v Noyelles-sous-Lens g. Golob, znani šahist. Številni prijatelji so ga spremlili na tamkajšnje pokopališče. Njegovim izražamo sožalje; naj mu bo lahka tuja zemlja, saj je umrl prav v času, ko se je odpravljaval v domovino.

31. julija sta si obljubila večno zvestobo Željko Nikolić z otoka Krka in Ida Heda



Nadžkof med našimi otroki, ki so sodelovali pri pozdravni akademiji v Rochdale na Angleškem.



G. kanonik Hulme med
birmanci v Bedfordu (An-
glija).

Zamljen. Poroka se je izvršila v kapeli v Liévinu. Mladoporočencema želimo vso srečo. — 25. aprila sta sklenila sv. zakon v Méricourt-Mines Andrej Bernard Buziaux in Jožefina Zavolovšek. Mladoporočencema naše čestitke! — 20. jun. je bila v farni cerkvi v Sallaumines poroka Karla Slivška z Lillianne-Glorijo Glasson. Naj ju spremlja božji blagoslov na njuni življenjski poti!

S krstno vodo so bili prerojeni v božje otroke: 8. maja v Armentières Marija Anica Bizjak, 20. junija v Liévinu Silvica Anica Rebolj, 30. maja pa Janez Marija Gregorčič v Bruay-en-Artois. Naj jih njih angeli varuhi privedejo k Jezusu, Prijatelju otrok!

Za decembrsko prireditev prihoda sv. Miklavža bodo rojaki prejeli posebna vabila.

Pariz

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v kapeli Montcheuil, 35 rue de Sèvres, Paris 6^e, métro: Sèvres-Babylone.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg (pritičje, levo), Paris 15, métro: Charles-Michels, telefon: 250-89-93 — je odprta vsak torek in vsak četrtek popoldne.

Važno za starše in otroke: Vsako drugo nedeljo v mesecu bo odslej od treh do petih pred sveto mašo v kapeli Montcheuil sestanek za otroke, kjer bo čas uporabljen za materinski jezik, za veronauk in petje. Upravičeno pričakujemo, da bodo vsi starši poskrbeli, da bodo pripeljali otroke vsako drugo nedeljo ob treh. **Začnemo drugo nedeljo v novembru, 14. 11., ob treh popoldne v kapeli Montcheuil.**

Društvo Slovencev prireja izlet v Laon 11. novembra. Kdor se še ni prijavil, naj to hitro stori.

Danes objavljamo prvi seznam darovalcev za zastavo.

N. C. 50 F, po 20 F: Boštjančič Jožef, Georges Minika Blachon, Ivan Drenik, Jožef Markoja, Alojzij Perenič, Marjan Struna, Elizabeta Schwetz.

Po 10 F: Stane Uljan, Tončka Kogoj, Marica Jaklin, Albert Mršnik, Dominik Vidmar, Anton Primc, Lizika Topličanec, Jadran Butinar, Tone Baša, Ivan Plešnar, Franc Penko, Janez Šabec, Milan Renko, Marjan Vičič, Arigo Olivo, Željko Iljašič, Karlo Matejčič, Stane Korošec, Franc Katerin, Marjo Pugelj, Franc Grah, Pavel Mertuk, Rolland Prud'homme, Marija Ftičar, Alojz Želja, Evgen Fabčič, Friderik Rosič, Franc Požar, Alojz Haužek, Stefan Lutar, Anica Prša, Matilda Ftičar, Franc Golenko, Marjanica Zele, Marjo Brana, Anton Rot, Ivan Zorn, Janez Kotnjek, Franc Cerkvenik, Julka Rous, Jožef Valetič.

Po 6 F: Stanislav Okroglič.

Po 5 F: Marjo Frank, Ivanka Rusjan, Franja Zajc, Cilka Zajc, Boris Škrli, Anton Gombač, Slavko Šturm, Jožefa Zalaj, Franc Oslaj, Marjan Kocjančič, Jožef Kocjančič, Albin Rodica, Franc Furlani, Ivan Jurkovič, Marjo Bakan, Veronika Rajtar, Teresija Balažič, Veronika Denšar, Agata Vučko, Kristina Gjerek, Ana Jerebic.

Po 4 F: Stane šekinc, Ivan šenkinc, Ana Hozjan.

Po 3 F: Franc Modestin, Milan Butinar, Aldo Leban.

Po 2 F: Feliks Bizjan.

Naslednji seznam darovavcev bomo objavili prihodnjič. Torej pohitimo!

Gospa Marjanica Savinšek je v oktobru priredila v Parizu lepo uspelo slikarsko razstavo. Čestitamo!

Sartrouville (S-et-O) — Pred oltarjem sta potrdila svojo ljubezen Leopold Bežan iz Murske Sobote in Ana Kreslin iz Črensovcev.

Indre — V nedeljo, 19. septembra, je bil po slovenski maši krščen v Nuret-le-Ferron Jean-Michel Koroša, sin Michela in Rajmonde Koroša.

Marne — Smejevi iz Faverolles sporočajo, da so v letošnjem letu poženili vse tri svoje sinove. Andrej se je poročil v Larcu z Yvonne Denis, Bernard v juliju z Danielle Luton in Martin v avgustu z Gisèle Frou. Vsem želimo vse najboljše.

Mohorjeve knjige 1966 — Ali ste jih že naročili?

Ob Luksemburgu

Tucquegnieux-Marine: Priletni izkušeni naš mož Tikenjčan mi je rekel svoj čas, da traja zima tu sedem mesecev, potem je pa še pet mesecev mraz in leta je konec. Precej resnice je v teh besedah, ker lepega vremena je bore malo. Svetovali so mi, naj namesto o bolnikih pišem v »Luč« rajši o tem, kdo je

sploh še zdrav, ko vendar vse križem kražem kreha, kašlja in kiha, da ne govorim o revmi in drugih nadlogah, ki silijo v naša telesa. Pa preidimo še k drugim novicam!

Dobili smo zopet novega francoskega župnika. Slovenci imamo sicer svojega, vemo pa, da nam je francoski tudi potreben in znamo dati »Bogu kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega«, zato nas je doslej še vsak rad imel. Uverjeni smo, da se bomo tudi z novim lepo razumeli. Kličemo mu: »Pozdravljen in dobrodošel!«

V nedeljo, 3. oktobra, smo se šli nekoliko zabavat v Aumetz. Tamkajšnje Slovensko delavsko društvo je priredilo veselico: rajanje v narodnih nošah, petje, »vinsko trgatve« in ples. Dvanajst godcev je igralo naše lepe slovenske skladbe na odru, ki je bil okrašen z narodnimi motivi in s krasno sliko Bleda. To lepo veliko sliko so naredili organizatorji sami. Mladi moške in fantje, ki so s pomočjo svojih žen in deklet vse organizirali, so s tem pokazali, da so vredni nasledniki svojih požrtvovalnih očetov, ki so že davno pred vojsko ustanovili to svoje kulturno in podporno društvo. Tisti sivolasi starčki in nekdanji prosvetni delavci, katerim je Bog še ohranil življenje, so sedeli na vzvišenih prostorih ob robu dvorane ter z veseljem in ponosom opazovali svoje mlade, ki so se v vsakem oziru izkazali kot zavedni



Po poroki Štefana Maroše in Marjete Gujtman v Loiret v Franciji je fotograf naredil to sliko.

Slovenci in mojstri v organiziranju. Zlasti je lepo to, da zna ta mladina biti hvaležna svojim prednikom in nekdanjim kulturnim delavcem. Nepričakovano velika udeležba je pokazala, da je Aumetz še vedno naše kulturno središče. Nabito polna dvorana je moralno kakor tudi gmotno stoddostno poplačala ogromni trud mladih prirediteljev tega zabavnega večera. Iskreno čestitamo ter kličemo: Še in še! — J.

Iz vzhodne Lotaringije

Iz naše pisarne:

V mesecu novembru bomo hiteli večkrat na pokopališče k svojim dragim sorodnikom in

V Franciji je že skoro predpisano, da se ženi in neveste udeležijo na določen dan posebnega pouka za zakon. Zdravnik in duhovnik imata predavanje. Zadnjič je bilo navzočih v Merlebachu 70 ženinov in nevest, med njimi tudi nekateri Slovenci in Slovenke. Samo skupen ženitovanjski pouk pa srečnega življenja ne more zagotoviti. Starši, poudarjajte to! Naj ne gredo otroci v zakon mimo predpisov vsemogočnega Boga in mimo dobre nebeške Matere. Manjkalo jim bo temelja družinske sreče. Matere, nikar ne bodite vesele, ako imate hčerko, na katero vse gleda in ji sledi. Bodite pa vesele, ako imate sina ali hčerko, ki se z nedeljsko sveto mašo

Pevci in pevke s prijatelji iz Habsterdicka v Franciji ob nemški meji na izletu v Vittel - Lunville (septembra 1965).



znancem. Po vseh pokopališčih so naši rojaki dali napraviti spomenike onim, katere so ljubili in jih še ljubijo. Grobov je vedno več. Žopet sta nas dva zapustila. To sta Mihael Dragojevič, umrl 14. 9. v bolnici Forbach, cerkveno pokopan v Stiring Wendel dne 17. 9.; 14. 9. pa je umrl rojak Vinko Jurman iz Creutzberga, rojen 16. 12. 1895 v vasi Stranje pri Trstu, pokopan 17. 9. v Forbachu. Naj počivata v miru! Sorodnikom naše sožalje!

Na vrtovih vidimo, da rožice povešajo svoje glavice. Sem in tja pa tudi poženejo lepe nove cvetove. Kot male ovetke so v nekaterih družinah razveselili novorojenčki svoje dobre starše. Prijavljena in krščena je bila 3. oktobra, na praznik sv. Terezije Deteta Jezusa, Tanja-Helena Knapič, hčerka Viktorja in Frančiške, roj. Veselko, stanujočih v Cité la Chapelle; dete je bilo krščeno v župni cerkvi v Merlebachu. Veliko sreče želimo veselim staršem, a tudi onim novorojenim, ki niso bili prijavljeni.

in molitvijo pripravljaja na važni življenjski korak!

V zadnjem času se zelo množi število naših bolnikov. V 11 bolnicah v naši okolici željno čaka na ozdravljenje 22 rojakov in rojakinj, po domovih pa imamo 30 bolnih siromakov. Ponovno prosimo, da istočasno, ko pokličete zdravnika, pokličite tudi duhovnika.

Prostori naše Misije v Merlebachu so stalno obiskani. Cerkveni zbor »Slomšek« ima tu lepo priliko za svoje cerkvene pevske vaje. A še vrsto drugih rojakov vidiš, kako v raznih stvarih obiskujejo našo pisarno. Omenimo še, zakaj je na napisu »Jugoslovanska kat. misija« pripisano »Oddelek za Slovence«. Zakaj posebej za Slovence? Razjasnite takim, ki to vprašajo, sledeče: Vsaka narodnost ima sedaj svoje lastne duhovnike in svojega direktorja v Parizu. Njemu pomagajo duhovniki iste narodnosti po Franciji: slovenski, hrvaški, srbski. Mi nimamo pravice vmešavati se v delokrog svojih bratov,

Pevke slovenskega cerkvenega zbora iz Creutzwalda v Franciji ob nemški meji zaradi dežja niso mogle letos narediti na izletu kakšne fotografije. Zato vam pa pošiljajo sliko njihovega lanskega izleta v Haut-Barr (leta 1964).



ako nam ti tega ne dovolijo. Seveda radi pomagamo vsem, toda redno in pravilno pa je, da se držimo svojih meja, če seveda ni kaj nujnega. Hrvati in Srbi in drugi Jugoslovani so že mnogi bili deležni posredovanja naše Misije. Ne izključujemo jih, vendar ne bi radi delali kakih težav sobratom, hrvatskim in srbskim duhovnikom. Želimo z njimi čim bolj bratskega sodelovanja!


Skupni izleti so zdaj skoraj končani. Vsa društva so napravila lepe izlete, enako tudi naši dragi cerkveni pevci in pevke iz vseh kolonij. »Slomšek« iz Merlebacha je bil v

Dauendorfu gost prejšnje sestre prednice iz Hospice-Ste-Elisabeth; pevke in pevci ter prijatelji iz Habsterdicka so šli na izlet v Domremy in Vittel. Iz Creutzwalda pa smo pohiteli enako v Dauendorf in Lichtenberg. Lepo petje, prijateljsko razpoloženje je na vseh naših potih pričalo, da so rojaki dobrega srca in pripravljeni drug drugemu pomagati. Le naprej tako.

Program družbe božje v decembru sporočim prihodnjič. V želji, da Vas vse ljubi Bog ohrani zdrave in srečne, pozdravlja — Stanko iz Merlebacha.



Iz vzhodne Francije smo letos v juniju 1965 poromali v Lurd. Nazaj grede smo si ogledali baziliko Srca Jezusovega na Montmartre v Parizu in se fotografirali.



Švedska

Krsti: 4. septembra je prejela milost sv. krsta v katoliški cerkvi v Malmö Brigita Čeh. Oče Ivan je doma iz Turnišča, mati Terezija, roj. Dorenčec, pa s Trnja v Prekmurju. Botra sta bila gospod in gospa Dorenčec iz Malmö. — 26. septembra pa je prejel sv. krst Roman Prevolnik iz Landskrone. Oče Ludvik in mati Štefanija, roj. Lešnik, sta doma iz Maribora. Boter je bil g. Mirko Prevolnik iz Landskrone. — Novokrščencem obilo milosti in sreče v življenju!

Slovenska »rajanja« v Landskrone: V folkethus (ljudski dom, po naše) v Asmundtorp pri Landskrone je bilo že večkrat »rajanje« (veselica). Zadnje je bilo 18. septembra ob veliki udeležbi. Vsakokrat je bilo na razpolago domačih dobrot: kranjskih klobas in štajerske kapljice. Sedaj je začel igrati tudi domač slovenski orkester. Naslednje »rajanje« bo 20. novembra ob 19. uri zvečer. Vabljeni!

Sv. maša in molitev. — Življenje pa ni samo »rajanje«, ampak je resna stvar. Nihče vas ne bo vprašal, ko boste dajali odgovor o svojem življenju, ali ste kaj »fest rajali« (četudi nima Bog ničesar proti temu, če je dostojno in zaslužno po naporu in resnem delu), temveč bo vsak moral dati odgovor o tem, ali je izpolnil svojo življenjsko nalogo.

Če ima družino, bo odgovarjal, ali je bil zvest mož, in ona, ali je bila zvesta žena. Oba pa bosta odgovarjala, ali sta dobro vzgajala otroke, ne s palico, ne s kričanjem ali morda celo z nedostojnimi besedami, ampak predvsem z lastnim dobrim vzgledom, z žrtvijo in z molitvijo.

Kdor pa se šele pripravlja na skelnitev zakona, bo odgovarjal, ali je spoštoval svojo

bodočo življenjsko družico, in ona, ali je spoštovala njega, ali pa sta, nasprotno, iskala eden v drugem samo predmet neurejenih strasti.

Če hočete, da bo ta odgovor lahek, udeležujte se predvsem sv. maše, pa molite, molite vsak dan, molite večkrat na dan, če le mogoče. Samo z božjo pomočjo boste svojo življenjsko nalogo lahko izpolnili. Bog pa vam bo gotovo pomagal, če ga boste z zaupanjem prosili. Zato, dragi rojaki na Švedskem, poleg resnega vsakdanjega dela in poleg »rajanja«, udeležujte se sv. maše, kadar je, kjer je in v katerem koli jeziku se vrši, in molite, vztrajno in čim več!



Nemčija

Bavarska

V Kemptenu se je 21. avgusta na cesti smrtno ponesrečil naš rojak Lojze Anžič. V Nemčiji je živel že 10 let, najprej v Porurju, nato pa je odšel na Bavarsko. Nazadnje je bil zaposlen v železarni Hönig v Kemptenu. — Naj počiva v miru!

München. — V zadnjem času smo imeli dve poroki. Oba para sta se poročila v Asamkirche, kjer imamo redno slovensko službo božjo. Dne 25. sept. je Franc Jazbinšek iz Sv. Vida pri Planini popeljal pred oltar nevesto Marijo Šprah iz Sv. Vida pri Ptuj. V nedeljo, 3. oktobra, pa sta se vzela Rudi Suša iz Brežic in Aleksandra Fijavž iz Kozane. — Mladima paroma želimo veliko blagoslova na skupni poti, za začetek pa predvsem primernih stanovanj!

Württemberg

Krsti: 12. septembra je bila v cerkvi sv. Jožefa v Sindelfingenu krščena Marjana, hči Ivana in Ane Rošinc; 25. septembra v župni cerkvi Boll pri Göppingenu Brigita, hči Alojza in Ljudmile Mustavar; 3. oktobra v župni cerkvi v Calwu Sabina Erika, hči Ernesta in Marije Fujs, stanujočih v bližnjem Stammheimu. Staršem in novokrščencem: čestitamo.

Poroke: 17. septembra sta v župni cerkvi v Wildbadu stopila pred oltar Jožef Halič in Katarina Jug, oba iz Svečine pri Mariboru; 18. septembra v cerkvi sv. Križa v Uhingenu Jože Jenko iz Ilirske Bistrice in Vida Ovcin iz Šmihela na Krasu; 1. oktobra dopoldan v cerkvi sv. Trojice v Ludwigsburgu Jože Zajec z Muljave in Milena Petrič iz Notranjih Goric; popoldan istega dne pa v cerkvi St. Salvator v Aalenu Niko Bahč iz Raven pri Mariboru in Amalija Mihelin iz Brezovice, župnija Bizeljsko; 2. oktobra v župni cerkvi



Lavrič Franc iz Loškega potoka in Kordiš Olga iz Retja na poročni dan v Leverkusenu v Nemčiji.



Na jesenski prireditvi „Vinska trgatev“ v nedeljo, 3. oktobra, je bilo v Oberhausenu v Nemčiji 700 naših rojakov. Velika dvorana v hotelu Kaiserhof je nudila vsem dovolj prostora. Oder je bil spremenjen v pravo vinsko gorico, kamor so hodili udeleženci trgat grozdje, če jim je bil srečolov naklonjen. — Slika nam kaže delitev glavnih dobitkov srečolova: nov električni šivalni stroj (v sredi), fotoaparati in torta - jež.

St. Maria v Stuttgartu Janez Tanko iz Sodražice in Olga Tanko iz Ribnice. — Novoporočenim parom naša najboljša voščila!

Rojaki, vabljeni ste še nadalje k našim slovenskim mašam in k pridnemu branju »Naše luči«. Sicer pa z veseljem ugotavljamo, da dosedanje število izvodov, pri katerem smo ostali kaki dve leti, že postaja nezadostno. Od odjemavcev, ki menjajo naslov, nekateri to javijo duhovniku, drugi pa ne in zato pošta vrne list. Vse naročnike, ki se preselijo, prosimo, da nam javijo spremembo svojega naslova.

Hessen-Baden

Družino ing. Petra Bida in žene Liesl, roj. Schneider iz Elza pri Limburgu je 16. 8. razveselil prvorojenec, ki je dobil pri krstu ime Marko.

Rojaki iz Frankfurta/Main in okolice naj se v zadevah raznih posredovanj in nasvetov obračajo na g. Iva Hladek, ki je od škofijske Caritas nastavljen, da pomaga Jugoslovonom. Uradne ure: ponedeljek, sreda in petek od 3.—7. ure popoldan ter v soboto od 8.—11. ure.

V Maulburgu pri Lörrachu je bila 12. sept. krščena Lenkica v družini Ivana Spiranca in Karoline, roj. Rapič.

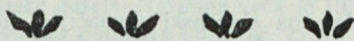
Porurje

Ker pomeni krst novo življenje v družini in v fari, naštejmo najprej krste. Na prvo mesto bomo dali Tončka Pezl, sinka Konrada in Marije iz Essena. Ta fantek je bil rojen

letos, ko so se starši mudili na dopustu v Sloveniji. Tako je zagledal ta svet v Sloveniji, krščen pa je bil v Nemčiji. Da je bil rojen, bodo dokazali Jugoslovani, da je bil krščen pa Nemci. — V Oberhausenu smo krstili Kristino Klenovšek, hčerko Stanislava in Helge. — V Hildenu je razveselila hčerkica prvorojenka Mitjo in Frančiško Noč, ki je dobila pri krstu ime Bernardka. — V Essenu smo krstili še Benota Porovne, sinka Pavla in Olge. — Staršem čestitke, malčkom mnogo zdravja!

Poroke se tudi to pot niso zaustavile. Zaenkrat lahko omenimo dve, druge so še v pripravi. V Remscheidu je France Dokl iz Komarnice v Slovenskih goricah popeljal pred oltar Veroniko Frumen, doma iz Petanjcev v Prekmurju, v Hildenu pa sta se za zmeraj zvezala France Remih iz Presladola, župnija Brestanica, in Stanislava Novak, rojena v Učaku, župnija Čemšenik. Poročit sta se prišla v Sterkrade. — Mladima paroma naše tople čestitke!

Med naše rojake pa je posegla tudi smrt in ugrabila mladega fanta. Franc Vodišek, doma iz Celja, je postal žrtev cestnega prometa v Essenu. V soboto, 2. oktobra, se je ponoči peljal domov z mopedom. Zaradi vinjenosti je zgubil ravnotežje in se zaletel v parkirani tovornjak. Zadobil je tako močne poškodbe, da je kmalu nato umrl. — Vsem sorodnikom naše iskreno sožalje! Pokojni France pa naj nas pouči, da je treba voziti s bencinom in ne z alkoholom!





Ivanka Kolenc, Milena Ščap in Izabel Koren, doma iz Turnišča v Prekmurju, so se zbrale vesele v Franciji pri Kolenčevih v pokrajini Marne.

Nizozemska

Slovenska folklorna skupina na Nizozemskem je zopet nastopila v Belgiji. Tokrat je bila povabljena na mednarodni folklorni festival v Hasselt, kjer je žela lepo priznanje. Bravo!

Večina naših društev je že imela svojo »vinsko trgatavo«. Skoro vse so zbrale skupaj po 400—500 ljudi. Lep uspeh! Čestitamo!

Ga. Zotler iz Lindenheuvela se že več tednov zdravi v zdravilišču Horne pri Roermondu. Ga. Šinkovec iz Hoensbroeka je dobro prestala operacijo v Heerlenu. Obema pošljamo tople pozdrave.

Nenadoma nas je zapustila ga. Marija Repec iz Brunssuma. Pokojnica je bila dobra krščanska mati, tiha in plemenita. Množica, ki se je v zelo lepem številu zbrala k pogrebni svečanosti, je pokazala njeno splošno priljubljenost. Zapušča užaloščenega moža in hčerki. Vsem izrekamo krščansko sožalje. Naj blaga žena počiva v miru!

Vjudno vabimo na

VSESLOVENSKO PRIREDITEV,

ki bo v nedeljo, **14. novembra 1965**, v dvorani poleg frančiškanske cerkve na Sittarder weg v Heerlenu.

Program bo naslednji:

»En dan na slovenski domačiji«, narodna igra s petjem. Nastopajo člani društva »Slom-

šek« iz Eisdena v Belgiji ob sodelovanju članov Društva sv. Barbare iz Lindenheuvela. — Mešani zbor »Zvon« in moški zbor »Slomšek« nam bosta zapela niz narodnih pesmi. — Spet bomo imeli priložnost videti in poslušati »Slovensko folklorno skupino« na Nizozemskem, ki za naše večere pripravi vedno nekaj novega. — Pri prosti zabavi bosta sodelovala slovenska orkestra »Slovenian Quintet« (Robek) in »White Stars« (Markon). — Postrežba bo letos posebno odlična. Poskrbeli bomo za dobro vinsko kapljico in na raznju bomo za vas spekli dva prašička.

Začetek bo ob 5. uri. — Pridite, bratje in sestre, v čim lepšem številu. — Povabite znance in prijatelje! — Na veselo svidenje!

Zveza slov. kat. društev in »Zvon«

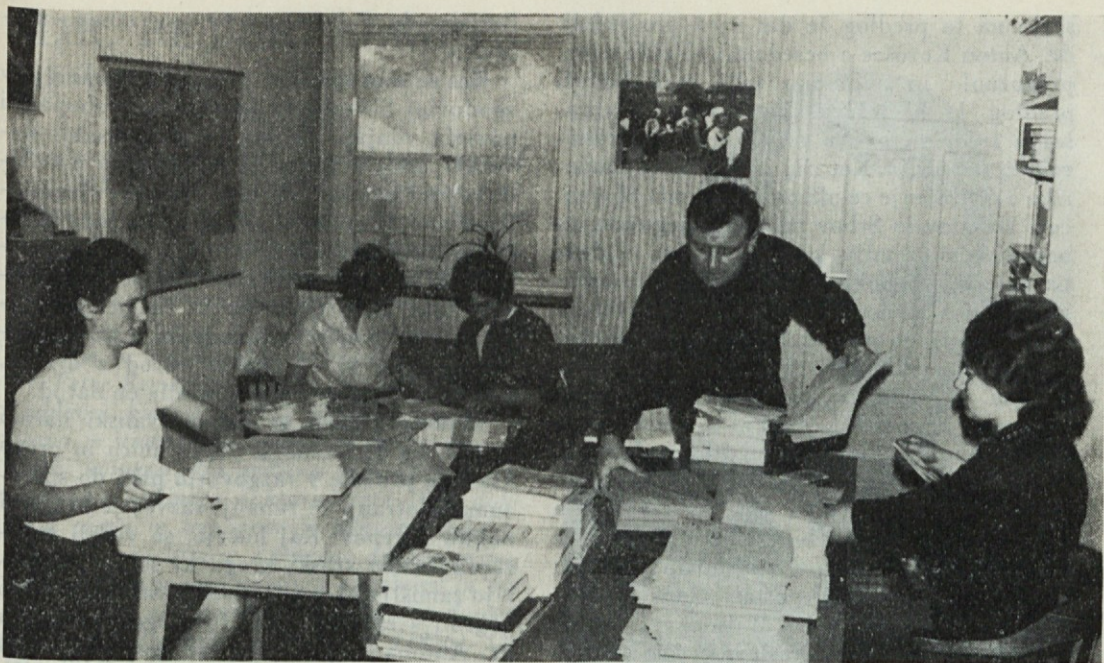
TISKOVNI SKLAD

List težko vzdržujemo samo s pobiranjem naročnine. Zato se zahvaljujemo vsakomur, ki kaj daruje za tiskovni sklad lista.

Že pred več meseci smo prejeli **20 NF za tiskovni sklad**, ki so jih darovali naročniki »Naše luči« okoli Tucquegnieux (M. & M.) v Franciji in nam jih je poslal g. Janko Jančič. Pristrčna hvala! — Uprava »Naše luči«.



Slava in Nada Cahun iz Amboise na Francoskem sta bili pri birmi.



Kadar v Oberhausenu v Nemčiji razpošiljajo „Našo luč“, jim pridejo pomagat mlade in gibčne roke slovenskih deklet iz Essena. Razposlati okrog 1000 „Naših luči“ je že veliko dela.

narodu sinovi

Slovenska državna misel

(Nadaljevanje razprave iz prejšnje številke)

Odločnemu zadržanju Slovencev je dajala oporo 6. točka Wilsonovih 14 točk za mirovni načrt z dne 8. januarja 1918., ki zahteva za avstroogrske narode možnost avtonomnega razvoja, in pa poslanica ameriškega predsednika kongresu, v kateri poudarja pravico malih narodov do samoodločbe. Ugodni zunanjepolitični razvoj je dal poguma slovenskim in hrvatskim politikom, ki so se zbrali v Zagrebu marca 1918., da so zahtevali po načelu samoodločbe neodvisno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ne da bi omenjali habsburško dinastijo. V takem ozračju je mogel sprejem narodnih odpadnikov pri cesarju Karlu, h kateremu so šli protestirat zoper majniško deklaracijo, samo še dokončno osovražiti dinastijo. Že dva dni po tej avdienci so slovenske stranke 27. maja 1918. izjavile, da »Slovenci ne opustimo zahteve po zedinjenju, ker je prišla narodu v meso in kri in ker je to edina možnost, da rešimo golo narodno življenje. Samomora nočemo

storiti. Oprti na naravno pravo vztrajamo.« Stranke so tedaj odločno odklonile predlog, da bi prosili pri cesarju za avdienco.

Seidlerjev naslednik Hussarek je hotel Slovence izigrati tako, da bi rešil samo hrvatsko vprašanje. Še 30. julija je v avdienci škofu Jegliču izrekel svoj najodločnejši »nemogoče«, »nikdar« glede slovenskih zahtev. Toda Slovenci so vedeli, da je prišel njih zgodovinski »sedaj«. 16. avgusta se je ustanovil v Ljubljani Narodni svet kot najvišja politična organizacija Slovencev in istrskih Hrvatov, v začetku oktobra je bilo z vstopom hrvatsko-srbske koalicije v narodno večo Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki je bila ustanovljena konec septembra, dograjeno vrhovno politično predstavništvo vseh avstro-ogrskih Južnih Slovanov. 4. oktobra je prosila Avstrija za premirje, 16. okt. je izdal cesar Karel manifest z obljubo, da hoče preurediti Avstrijo tako, da postane »po volji svojih narodov zvezna država, v kateri tvori vsak narod na ozemlju, kjer je naseljen, svojo lastno državnost«.

Iz reformnega načrta so izvzeli Trst z njegovim okolišem, ki naj bi dobil »po želji svojega prebivalstva poseben statut«, in ogrske ter poljske dežele. Narodna večja je 19. oktobra bistveno ponovila odgovor, ki ga je ce-

sarju na ta predlog že dal njen predsednik dr. Anton Korošec z besedami: »Veličanstvo, prepozno!« in odklonila tudi vsak bodoči predlog, ki bi reševal jugoslovansko vprašanje le delno in mu ne bi priznal mednarodnega značaja. Kot cilj je še enkrat poudarila: »Zedinjenje celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem etnografskem ozemlju, kjer danes živi, neglede na katere koli pokrajinske in državne meje, v eno samo edinstveno, popolnoma suvereno državo, urejeno po načelih politične in ekonomske demokracije«. En dan prej pa je Wilson v odgovoru na avstrijsko prošnjo za premirje sporočil, da ga ne zadovoljuje več priznanje avtonomije jugoslovanskim narodom, ampak vztraja na tem, »da ti narodi in ne on sam sodijo o tem, katera akcija avstro-ogrške vlade bo zadovoljila težnje in pojmovanje narodov o njihovih pravicah in njihovem poklicu, postati člani družine narodov«. Avstrija je Wilsonove pogoje sprejela 28. oktobra. Naslednji dan so Slovenci pretrgali stoletne zveze z Avstrijo, razglasili svojo svobodo in narodno državo. Predsedstvo Narodnega sveta je imenovalo Narodno vladu za Slovenijo s predsednikom Josipom Pogačnikom. Uresničil se je sen pomladnih dni leta 1848 — Zedinjena Slovenija z Ljubljano kot središčem.

6. SLOVENSKO VPRAŠANJE V DOBI JUGOSLAVIJE

Glavni besednik jugoslovanske misije konec prve svetovne vojske dr. Janez Evangelist Krek je dal svojemu narodu za pot v novo državo le eno, vse preveč splošno in vse premalo za realizmom in zavestjo slovenske politične individualnosti temperirano smerico: »En političen narod, ena država od

Beljaka do Soluna, pa mnogo, mnogo svobode.«

Kot se skoraj kakor po pravilu ponavlja v zgodovini Slovencev, da se v času obupa ali trionfa vdajajo željam po nadnarodni slovenski integraciji, se je tudi v letih osvoboditve spet pojavil neki nov ilirizem: »jugoslovenstvo«. Pospeševal ga je sprva tudi zunanjepolitični položaj mlade države; naši zastopniki v diplomatskem svetu so utemeljevali naše državnopravne in ozemeljske terjatve z nacionalnim principom, zato so morali tujcem, ki so enačili narod z državo, dokazovati, da so »Jugoslovani« en narod.

V novo državo so južnoslovanski narodi stopili, ne da bi mogli prej v miru in prosti vsakega pritiska v razgovorih priti do sporazuma. Notranji in zunanji razvoj je zahteval naglih ukrepov. Kaj hočejo, so vedeli pravzaprav samo srbski krogi, ki so si Jugoslavijo zamišljali kot »proširjeno« Srbijo. Zato so izigrali »ženevski pakt« in njegovega tvorca dr. Antona Korošca, ki vse dotlej ni dobil potnega dovoljenja iz tujine domov, dokler ni bilo izvršeno dejanje prvodecembrskega zedinjenja. Delegacija narodne večje v Zagrebu (od Slovencev so bili samo trije delegati, med katerimi je bil vodilni dr. Izidor Cankar) je šla mimo navodil večje. S prvim decembrom je prenehala funkcija narodne večje kot suverene oblasti Države Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki se je združila s Srbijo v Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V parlamentarnih debatah o načrtu ustave je parlamentarno zastopstvo Slovenske ljudske stranke predlagalo dejanskim razmeram mlade države najbolj primerno rešitev: uvedbo federalizma. Vendar je bila sprejeta z odločilno pomočjo slovenskih demokratov in kmetijcev 28. 6. 1921. centralistična t. j. vidovdanska ustava s pičlo nadpolovično večino. Slovenija je bila po tej ustavi razdeljena na dve »oblasti«. V boju zoper vidovdansko ustavo so Slovenci zahtevali »avtonomijo«, ustavnopravno bolj določene načrte ni bilo varno terjati. V volitvah 1923. je SLS dobila na svoj avtonomistični program tri četrtine slovenskih volilcev in spet postala predstavnica slovenskih narodnih teženj.

Cepprav je vidovdanska ustava poznala neko zelo omejeno samoupravo »oblasti«, geografski centralizem tudi te ni hotel sprevesti v življenje; šele januarja 1927 so se moge vršiti volitve v te »oblastne skupščine«. V obeh slovenskih oblasteh (po slovensko se re-

DOMOTOŽNOST

*Slovenska zemlja, v tvojo sredo blago,
na hribe tvoje srce mi želi,
kjer pustil družbo sem tovaršev drago,
kjer v zemlji pokopan moj rod leži!*

*Tam cvetje zlate je mladosti moje,
tam prvič mi gorelo je srce;
tam veselil sem se vrh zemlje svoje,
v domača tla so kapale solze.*

Fran Levstik

DR. PETER REMEC

*Trikratni doktor in profesor na univerzi
v New Yorku*

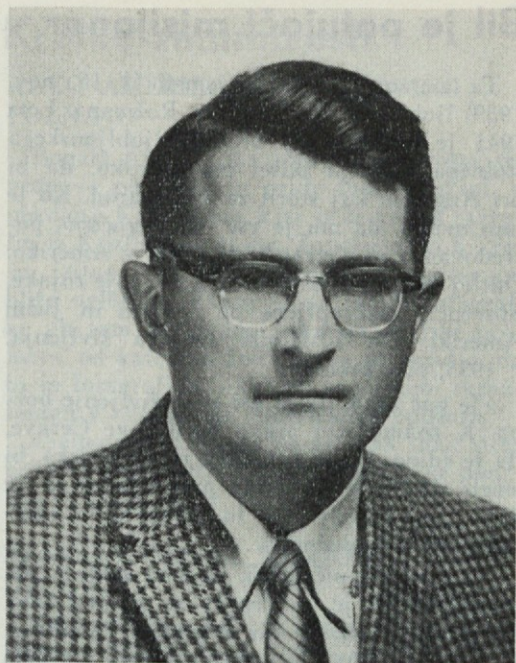
Dr. Peter Remec je kot 20-letni fant zapustil leta 1945 Slovenijo in odšel v svobodni svet. Takrat se verjetno ni nadejal, da ga bo pot pripeljala v New York, in verjetno še manj, da bo na tamkajšnji univerzi za profesorja. Visoka nadarjenost in pridna izraba mladih let za študij pa ga je pripeljala do 3-kratnega doktorja in mednarodno priznanega učenjaka. Dr. Peter Remec je bil rojen 28. junija 1925 v Ljubljani, kjer je dovršil klasično gimnazijo. Pravo je študiral na ljubljanski in pozneje na graški univerzi. Na univerzi v Gradcu je dosegel čast dvojnega doktorja: leta 1948 doktorja prava in leto pozneje doktorja državo-slovja. Po vselitvi v Združene države je nadaljeval študije mednarodnih odnošajev in političnih ved na univerzi v Chicago in dosegel svoj tretji doktorat iz filozofije (1956). Od leta 1954 dalje predava na Fordham-univerzi v New Yorku kot profesor mednarodnega prava. Akademija mednarodnega prava v Haagu mu je leta 1960 podelila diplomu v mednarodnem pravu. Iz svojega znanstvenega področja je dr. Remec izdal tudi knjigo v angleškem jeziku pod naslovom "The position of the Individual in International Law" (Položaj posameznika v mednarodnem pravu). Priobčil je tudi več člankov v znanstvenih revijah.

Dr. Remec je poročen s Slovenko, go. Majdo, roj. Vračko. Imata štiri otroke in vsi obiskujejo katoliško šolo v New Yorku.

Je zaveden Slovenec in, ko si po dvajsetletnem bivanju izven Slovenije stavi vprašanje, kakšno zadržanje naj ima sam in njegova družina do slovenstva v bodočnosti, je takole zapisal v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1964:

„Biti in ostati Slovenec ni samo dolg, ki ga dolgujemo preteklosti, niti nekaka nezaželen

če deželah), kjer je bila živa tradicija deželne avtonomije, sta oblastna odbora naglo pritegnovala od centralnih državnih oblasti eno kompetenco za drugo. Voljo Slovencev do zedinjenja je demonstriralo zlasti skupno zasedanje obeh oblastnih skupščin spomladi leta 1928. v Ljubljani. Po usodnih streljih v beograjski skupščini se je ustvaril med Beogradom in Zagrebom prepad, ki si ga je prizadevala premostiti nova Koroščeva vlada.



dediščina, ki naj se je otresemo, če le mogoče. Zavest, da smo in ostanemo Slovenci, mora biti razumski in prostovoljni del našega življenja in mišljenja tu v tujini. Kot taka mora ta zavest imeti nekako dejansko vrednost v našem novem okolju . . .

Amerikanski voditelji in javni delavci so ravno v zadnjih časih pričeli poudarjati, kako važno je, da razne emigrantske skupine obranijo znanje narodnega jezika. Z breznačrtno popolno asimilacijo v angleško govoreči svet so v preteklosti zapravili dragocen kapital, ki ga skušajo sedaj z velikim trudom in stroški spet pridobiti s posebnimi šolami, inštituti, stipendijami in podobno.

Ni nas zato sram, da smo Slovenci, da naši otroci razumejo, govore in pišejo v tem jeziku. Ponosni moramo biti, če zmoremo izročiti otrokom to dragoceno dediščino . . .“

Dr. Korošec je imel v načrtu spremembo ustave v trialističnem smislu: država naj bi se razdelila na srbsko, hrvaško in slovensko banovino, skupni parlament pa naj bi se sestavil iz odposlancev banovinskih odborov. Zaradi nasprotovanja srbskih tovarišev v koaliciji je morala leta 1928. Koroščeva vlada odstopiti, ustavna reforma v smislu trializma pa je bila odložena.

(Zaključek prihodnjič)

Bil je potujoči misijonar

Ta mesec je obletnica smrti († 16. nov. 1959) ljubljanskega škofa dr. Rožmana. Leta 1945 je na željo in prošnjo ljubljanskega stolnega kapitlja odšel na Koroško, da bi pri Angležih kaj storil za svoj narod. Ko je tam uvidel, da mu je vse onemogočeno, posredovanje in povratek, je odšel v Ameriko. Odtlej se je ves posvetil delu za svoje rojake, Slovence, razkropljene po Severni in Južni Ameriki. Ob 70-letnici svojega življenja, l. 1953, piše takole:

»Je pač tako, da je vse naše življenje borba. K znamenjem prave Kristusove Cerkve, da je edina, sveta, katoliška in apostolska, bi smeli dostaviti še peto; preganjana, in še šesto: nepremagljiva, a to zadnje se bo izkazalo šele v bodočnosti.

Ne moremo nič tajiti, da smo stari — sedemdeset jih je — čeprav se postavljamo, kakor da bi bili še čili in gibčni. Pa nismo: hitro se utrudimo in počasneje nam gre delo izpod rok.

Jaz pa sem potujoči misijonar in škof. Duhovnike in vernike imam raztresene po vsej zemeljski obli, z vsemi deli sveta sem v korespondenci — sam, brez tajnika. Na moji mizi se nabirajo veliki kupi pisem, vsaj tristo jih je še, pa vsak dan nova pridejo. Trudim se, da odgovarjam, dajem duhovnikom razne listine, dovoljenja itd., ker sem še vedno njih ordinarij in sv. oče želi, da se zanimam zanje. Posebno naroča, da skrbim za duhovske poklice in jim omogočim, da v tujini študirajo za ljubljansko škofijo in se v slovenskem duhu vzgajajo in se svojega jezika perfektno nauče, kajti šole so angleške, španske, portugalske itd. V Argentini imam slovensko bogoslovno semenišče, teološko fakulteto in tudi malo semenišče. Nekaj mojih bogoslovcev je tudi v Avstriji. Finančna skrb za vse te leži na mojih ramah — res »križa teža«. Doslej je s pomočjo dobrotnikov šlo; upam, da nas Bog ne bo zapustil tudi v bodoče ne. Veliko moram potovati — Združene države vse poznam, vodim misijone, tridnevnice itd. Bil sem dvakrat v Argentini (1949 in 1952), vsakokrat po par mesecev, obiskal »naše« tudi v Čilu in Ekvadorju; Kanada je itak blizu kot kaka država USA.

Doslej me je Bog čudovito vodil in varoval, zaupam mu tudi v bodočnosti. On vé, zakaj je z menoj tako. Najbolj varen in brezskrben je človek na božji dlani. Trudim se, da ne zdrknem iz te dlani.«

To so njegove v dno duše segajoče besede. Bil je pastir, ki pusti 99 ovac in gre za izgubljeno, dokler je ne najde in zadene na svoje rame, po zgledu svojega vzornika — božjega Pastirja iz Palestine. Slava njegovemu spominu! Naj počiva v miru!



je poročala pod naslovom »Zločin in kazen« sledeče:

Rojaki z Dobrove pri Ljubljani se še spominjamo, kje je stala dobrovska elektrarna. Spominjamo se tudi brvi, ki je peljala tik nad elektrarno čez vodo. In končno tudi križa, ki je stal na koncu brvi ob cesti, ki pelje iz Stranske vasi proti Vrhovcem, ter na njem pribitega Kristusa. Tega Kristusa je pred dvanajstimi leti bogoskrunc iz Utika zbil s križa in ga zagnal v Gradaščico, da ga je voda odplavila za vedno.

Pri Matijevih na Utiku je prevzela domačijo starejša hči Lojza, dočim je imel mlajši sin Andrejček zgovorjeno stanovanje in hrano pri hiši. Hodil je na delo. Za mladega se je priženil neki Jože iz Polhovega Gradca. Imata dva otroka. Ta Jože je hodil na delo v Kozarje na bivšo Trobčevo žago.

Letos na binško nedeljo ponoči na ponedeljek ob pol eni uri je pa bil Andrejček na domu ubit. Bil je usekan na glavi vrh čela s sekirico, malo nižje ob ušesih je pa imel še tri rane. Bil je baje takoj mrtev. Svak Jože je ubitega zavil v odejo, ga naložil na samokolnico in odpeljal v Gradaščico v bližini kraja, kjer je bil pred dvanajstimi leti vržen Kristus v vodo. Ko se je vrnil, je žena odejo takoj oprala, da bi zbrisala sled. Ubitega je voda dvignila šele v četrtek in ga odplavila proti Kozarjam. Ob Kocjanovem vrtu so otroci opazili utopljenca v vodi in to sporočili starejšim. Ti so ga potem na kozarškem mostu potegnili iz vode. Bil je brez srajce in obut v same hlače in čevlje brez nogavic. Ljudje so ga prišli gledat in tudi vsi delavci iz Trobčeve žage. Le Matijevc, svak ubitega, se zato ni zmenil in kar naprej delal. Seveda je to takoj vzbudilo sum. Ko je zvečer po delu prišel domov in povečerjal, je prišla po njega milica in ga odvedla v zapor, kjer sedaj čaka sodbe. Doma je ostala žena sama z dvema otrokoma. Stara mati je pa že pred časom odšla k omoženi hčeri v Podutik, ker so bili doma presurovi zanj.

Bogoskrunitelj ni bil nihče drug kot — Matijev Andrejček — iz Utika. Pred dvanajstimi leti je on zbil s križa Križanega in ga vrigel v Gradaščico. Sedaj je bil ubit on, vržen in odplavljen po isti vodi kot takrat Križani. — Dobrovčan.

V oceno smo prejeli:

V oceno in v priporočilo smo prejeli več knjig, med njimi:

Milan Komar, **Pot iz mrtvila**. Izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu v Argentini. Filozofski eseji. 114 strani.

Karel Mauser, **Ljudje pod bičem**, II. del. Izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu v Argentini. To je nadaljevanje znamenitega romana iz vojnih in povojnih časov.

Meddobje 5—6. Izdala Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu v Argentini. To je nov zvezek VIII. letnika literarne revije.

Slovenija hoče neodvisnost. Trst 1965. Brošura z več članki. 24 strani.

POIZKUSI:

PESEM O NESREČNI LJUBEZNI

Nekoč spoznal prekrasno sem dekle,
bilo ji Cvetka je ime.
Oh, njene lepe, črne oči,
kakor zvezdnate noči!

Ko bral sem njeno prvo pisemce,
mi pri srcu sladko bilo je;
kajti ona govorila je,
kako pristržno ljubi me!

Ko nekoč spet pisemce dobim,
se sam na tihem zasolzim.
Oh, moje drago ti dekle,
kaj naredila si iz me?

Oh, zdaj ne vem, kaj vse še bo,
ko zgubil tvojo sem roko?
Zdaj sam ostal jaz vedno bom,
dokler po svetu blodil bom!

Saj zdaj mi prav vseeno je,
ko nada mi po vodi gre.
Ljubezen res varljiva je
kakor šibke vejice.

M. G., Nemčija

Kratke zanimivosti

KAKO AMERIKANCI ZGODOVINO POZNAJO

Bogata Američanka potuje — z avtom, seveda — po svetu in pride tudi v Izrael, v nekdanji Kafarnaum, kjer je še veliko razvalin iz Kristusovih časov. Zapelje avto h kraju, izstopi, da bi si imenitne razvaline od bližje ogledala. Takoj je na mestu fotograf, ki jih tam vse polno čaka na »tujski promet«, od katerega žive. Ko se pripravlja, da bi jo fotografiral s kakimi značilnimi razvalinami v ozadju, ga Američanka opozori:

»Samo pazite, da ne bo avto na sliki, sicer bo moj mož mislil, da sem vse to jaz podrla.«

NEMČIJA IMA 1,2 MILIJONA TUJIH DELAVCEV

Velika večina od 1,2 milijonov tujih delavcev v Nemčiji je katoliške vere. Med njimi delujejo domači duhovniki, katerih je v Nemčiji 145. Italijani imajo 39 svojih duhovnikov, Španci 31, Poljaki 30, Slovenci 6, Hrvati 8.

KLINIKE ZA KADILCE

V Angliji so uvedli posebne klinike za zdravljenje: odvajanje od kajenja. Po sedem tednov traja ambulančno zdravljenje v skupinah, a z nobenimi injekcijami, ampak s pametnim pojasnjevanjem in z apelom na edino uspešno sredstvo: na voljo. Preparati, ki kažejo pljuča, napadena od raka, so za mnoge prepričevalni bolj kot vsi gospodarski in socialni razlogi. In zdravnik s pogledom na taka pljuča v špirtu vpraša: »Ali bi vi šli na letalo za polet, če bi vedeli, da se vsak osmi avion zruši in pokoplje potnike in posadko?«

Zahvala

Zahvaljujem se svetniškemu škofu Baragu za pomoč v dušni in telesni stiski. — Milka Šonc, Konstanz, Nemčija.

ZAHVALA — Zahvaljujem se vsem rojakom Slovencem iz bližnje okolice, posebno pa še Društvu „Slomšek“ iz Eisdena za tolažbo in mnogoštevilno spremstvo ter venec na zadnji poti mojega ljubega sina Bančija (Urbana Simona), ki se je smrtno ponesrečil z motorjem. — Žalujocha mati Marica Mak.

Rojaki pišejo

Avtomobili davijo slovenskega delovnega človeka. — »Carina, ki jo mora plačati Slovenec pri uvozu avtomobila, je nekaj nezaslišanega! Na temelju novega tečaja dolarja mora namreč plačati za uvožen VW 1200 — 928.626 din, za Opel-Rekord 1500 — 1.458.000 din, za Taunus 12-M — 954.550 din, za Taunus 17-M — 1.432.000 din, za Mercedes 190 — 5.788.000 din carine. Poleg tega republike lahko k temu prištejejo še 6 % za prometni davek in 2 % za poplavljen področja. — Nemogoče je, da bi delavec z normalno plačo sploh prišel do kakega avtomobila omenjenih tipov. Že samo za carino pri uvozu VW 1200 bi moral delati (recimo, da zasluži 250 din na uro) čez leto in pol. Ker pa bi od zaslužka mogel dati na stran pri najboljši volji le eno tretjino plače to pomeni, da bi po štirih letih in pol mogel plačati šele carino za uvožen VW 1200. Po približno 20 letih bi navadni delavec v Sloveniji prihranil za carino uvoženega Mercedes 190. Pod takimi pogoji se ni čuditi, da vidiš v Sloveniji na cesti pretežno večino fičkotov, od boljših avtomobilov pa le stare tipe. Ni se tudi čuditi, da ima nemško mesto s 300 tisoč prebivavci ravno toliko avtomobilov kot vsa Slovenija skupaj.

Ker živimo v času, ko si vsaka družina želi avtomobil in motorno vozilo, ki ni več zgolj luksuz, je carina za uvoz avtomobilov v Sloveniji previsoka in za delovnega človeka naravnost krivična. Dvajset let po prevzemu oblasti po delavnem razredu v Sloveniji je to le znak, da je tovrstno

gospodarjenje zastarelo in če kdo doma še pričakuje, da vodi komunistično gospodarjenje k blaginji delovnega človeka, se vara in ga je treba le pomilovati.« — Rojak iz Nemčije.

»Oglašam se s par vrstami, čeprav vas osebno ne poznam. Pred kratkim sem obiskala neko slovensko družino ter sem tam videla »Našo luč«. Ne morem vam povedati, kako me je to razveselilo. Vzela sem nekaj števil s seboj, da mi bodo v prostem času hitreje minile ure. Prebiram od prve do zadnje strani in vse se mi zdi zanimivo. Ker pa me je sedaj bolezen priklenila za nekaj časa na posteljo in sem tako sama s seboj v teh žalostnih dnevih, sem se sedaj domislila, da bi vas prosila za kakšne slovenske knjige. Rada bi jih naročila ali pa si jih izposodila. Pošiljajte mi odslej tudi redno »Našo luč«...« — M. L., Nemčija.

»Zahvaljujem se vam za redno pošiljanje »Naše luči«. V prilogi sem čitala, da boste spet prumali k Mariji v Kevelaer. To je res lepo, če se more človek udeležiti takega romanja. Saj sem tudi jaz prej včasih, ko sem bila v domovini, obiskala kako božjepotno ali romarsko cerkev. Škoda, da smo tako daleč proč in da se tako težko odtrgam od otrok, posebno od najmlajšega. Ne pomaga mi nič drugega, kot da doma skupno z družino molim k Mariji, naši božji Materi, naši božji Pomočnici na čast.

V tem pismu vam pošiljam 10 DM za »Našo luč«. Kolikor je več, pa si obdržite za pošto. Pošta tudi dosti stane in še skrbi imate s pošiljanjem. Želimo vam mno-

go uspehov...« — C. M., Nemčija.

»Prosim vas za pojasnilo v dveh stvareh. Sedaj bremo in slišimo, kako je jugoslovanska valuta padla, da ni dinar nič več vreden. Kako je to mogoče, da v državi, kot je Jugoslavija, denar tako propada? Drugo kar bi rad vprašal, pa je: Ali se še splača vlagati denar na kako banko v Sloveniji? Moji znanci so doslej pošiljali tukajšnjo valuto na razne banke doma. Ali ni nevarno, da bo denar tam propadel? ...« Rojak iz Nemčije.

»Čudni so naši ljudje. Zadnjič sem slišal, kako so se nekateri hudovali, ko je bilo v »Naši luči« napisanih tudi nekaj neveselih novic iz naše domovine. To so ljudje, ki si zakrivajo oči. Imajo napačno ljubezen do domovine. Namesto, da bi bili veseli, če zvedo resnico, pa se vdajajo sanjam in si čarajo pred oči svet, kakršnega ni. Vsak pošten človek ljubi svojo domovino in svoj narod. Ravno zato hoče tudi poznati resnico. Če kaj v domovini ni prav, tega domovina ni kriva, ampak ti, ki imajo usodo domovine v rokah. Take je treba kritizirati. Če poveš, da se kje slabo gospodari, to ni nobeno zaničevanje domovine, nego pomilovanje. Le še naprej naj »Naša luč« po pravici vse pove, kako je. Sicer pa časopisi v domovini še vse huje zabavljajo o razmerah in celo po televiziji so taka norčevanja iz razmer doma, da človeka srce boli, ko mladina to sliši in se kvani. Obvestilo je že koristno, norčevanje pa ne.« — P. L., Francija.

»Odkar je ukinjen vizum med Švedsko in Jugoslavijo, hodi veliko ljudi sem od nas. Primeri so pretresljivi. Zadnje čase predvsem Srbi pri-

hajajo sem brez kakega koli poznansiva, brez znanja jezika, brez delovnega dovoljenja in brez denarja. Zadnje čase je v Švedski težje za delo. Mi smo tu že stari begunci in obvladamo jezik, navade in tako dalje, pa tem ljudem pomagamo le z največjo težavo. Naši rojaki grešijo, ko pišejo znanec, naj odpotujejo v svet. To je velika napaka. Ne vabite ljudi v svet! Dom bo ostal pust, zasedel ga bo tujec sosed in tako smo kot narod Slovenci lahko počasi izgubljeni.

Nekaj primerov nam govori čisto resnico: Prišel je pred 20 dnevi na Švedsko Bosanec. Spal je 18 dni na pokopališču v Malmö, potem ga je spravil neki Poljak sem. Prišel je k meni po pomoč. Svoj edini predmet, ki ga je še imel, zlato ročno uro, je prodal za 50 kron in si je kupil vozno karto Nybro—Fröseke. Podobnih primerov je bilo tu

več kot 25 v pičlih dveh mesecih. — Drug primer: Prišla je sem žena moža iz okolice Maribora, poročena, z enim otrokom, ki ga ima doma; pisala je možu, da naj tudi on pride sem. Prišel je za njo — v slepo ulico. Takoj ga je pustila na cesti. Pomagali smo mu najti delo, ona je pa odšla po poti prostitucije. Naredila je razdor v slovenski zakonski družini, odpeljala je moža. Zatem je uničila zakon starejšim beguncem v sosednem kraju, odvedla je spet moža dveh otrok, torej tri take primere je naredila v kratkem razdobju, kljub temu, da jo je večkrat šel obiskat njen zelo miren mož, Slovenec. Tako potem lahko kažejo tujci s prstom na nas stare begunce: Taki ste, Slovenci, pogledjte se! Vsekakor je razumljivo, da prihajajo sem tudi drugačni. Ali sramota je tu! Vsekakor bi bilo boljše, da bi se ta reka nekako zajezila in bodo ver-

jetno sami Švedski spregledali, da tu ni nekaj v redu. Nismo nevoščljivi rojakom ali zakaj bi neki verjeli v nič, drugi si pa našli tu zavetišče največjega zla!« — N. U., Švedska.

»Pred letom sem prišel sem v bolnico. Je nekaj nepopisnega, kar sem pretrpel. Vezali so me na posteljo in mučili na vse načine. Ljudje so me imeli za lepega fanta in so mi očitali, zakaj sem Slovenec in zakaj nisem Šved. Zdelo se mi je, da sem prišel v roke najhujšemu sovražniku. Sklenil sem, da ne bom več ostal tu in bom ob prvi priliki odšel v domovino. Koliko pretrpi preprosti delavec, ki se bori za kruh v tujini! Koliko sramote sem preživel po nedolžnem, ker nisem domačin. Toda jaz nikoli ne bom pozabil svoje domovine. Tako vidite, kako tukajšnji ljudje zasramujejo druge in cenijo sebe.« — F. K., Švedska.

Pogled v svet

Zaradi postopne odprave oddaljenosti, za kar se moramo zahvaliti tehničnemu napredku, ves svet postaja ena sama velika vas. Vsi moremo slediti važnejšim dnevnim dogodkom vseh kontinentov.

Oči sveta so zadnje čase obrnjene predvsem proti Aziji.

Vse predolgo traja tragedija vietnamskega ljudstva. Mednarodni dogovor je to zemljo razdelil v dva dela, v sever in jug. Na severu vladajo komunisti, na jugu pa je nekommunistična vlada.

Komunisti bi hoteli zavladati tudi na jugu. V dosego tega cilja imajo dva večna zaveznika: revščino in nevednost. Temu ubogemu ljudstvu se komunisti predstavljajo kot rešitelji. Obetajo mu svobodo in blagostanje. Mnogi so šli na komunistične limanice ter postali njihovi pomočniki. Te ljudi komunisti posebno izvežbajo ter jih pošiljajo v boj proti vladi na jugu.

Za komunisti na severu stoji Kitajska in deloma tudi Rusija. Vlada na jugu pa je pro-

sila za pomoč Ameriko. Na tem področju je pravzaprav vojna med komunističnim in ostalim svetom, med Kitajsko in Ameriko. Trpi pa predvsem vietnamsko ljudstvo.

Ves svet so vznemirili ostri boji med Indijo in Pakistanom. Na posredovanje »Organizacije Združenih narodov« je sicer nastopilo premirje, a pravega miru še ni in ga verjetno še dolgo ne bo.

Velik problem v odnosih med Indijo in Pakistanom je Kašmir, dežela, ki je bila začasno izročena Indiji, a po prebivalstvu in njegovi veri (večinoma so muslimani) spada bolj v Pakistan.

Indija in Pakistan bi imela največ koristi, če bi se usedla za zeleno mizo in začela pravi razgovor, ki temelji na medsebojnem spoštovanju, razumevanju in priznanju. A doslej Indija v Kašmiru še ni pristala na plebiscit, kar je odločna zahteva Pakistana. Indija je bila doslej v svetu poznana kot dežela, ki podpira miroljubna stremljenja. Zato je toliko bolj žalostno, da sega po orožju, ko gre za njene lastne koristi.

Položaj je še bolj zapleten zaradi vmešavanja in podpihovanja komunistične Kitaj-

ske, ki v indijsko-pakistanski vojni zasleduje svoje cilje po starem geslu: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.«

Nemirna je tudi Indonezija, mlada država s 100 milijoni prebivavcev, kjer je bil izveden poskus državnega udara proti vladi predsednika Sukarna. Razmere, ko to pišemo, še niso povsem jasne, vendar se zdi, da tudi tu v ozadju stoji komunisti, ki nameravajo po Sukarnovi smrti ali odstranitvi priti popolnoma na oblast. Prihodnost bo pokazala, koliko se jim bo to posrečilo. Vsekakor se zdi, da je v Indoneziji, ki je izključno muslimanska država, precej vplivnih ljudi, ki niso navdušeni za komunistično »osvobajanje«.

Svetla točka sredi nevarnosti za svetovni mir je bil obisk papeža Pavla VI. pri organizaciji Združenih narodov v New Yorku. Sv. oče je pred zastopniki 117 držav nastopal kot angel miru in zagovornik bratstva med narodi dne 4. oktobra t. l.

OMAHLJIVOST NAD SMRTJO

Ko gledam tja dol v globoki prepad,
si mislim, oh ne! saj sem še mlad!
Saj če pomislim, smrt je grozota,
po celem telesu me stresa mrzlot.

Ko zaslišim žvrgoljenje krasnih, gorskih ptic,
takrat zbudi se v meni jasen, tolažljiv klic,
Ne! Jaz še ne smem umreti.
Da! Jaz še hočem na tem svetu živeti.

Kaj rekel Bog bi na višavah,
če sam morilec bi si bil?
Najvišji bi končal me v ognju
in večno v peklju jaz bi gnil.

Zato živel bom, dokler bodi.
Življenja nisem sam si dal
in kadar Bog bo smrt poslal,
takrat usmili se me Ti, Najvišji,
in poglej na me, neskončni Bog višav.

M. G., Nemčija

Mali oglasi

Cenik oglasov: Vsaka beseda 1 avstr. šiling (2 bfr, 0.20 NF, 0.15 DM ali protivrednost). Uredništvo z objavo oglasa ne prevzema **nobene odgovornosti** glede vsebine oglasa kakor tudi ne glede oglaševalcev, ker jih ne pozna.

Naslov oglaševalca posreduje uredništvo le tistemu, ki v pismu **priloži kaj za odgovor** (ali mednarodni kupon za odgovor ali denar ali znamko). Pisem za osebe, ki oglašajo, uredništvo ne sprejema. Uredništvo **posreduje le naslov** oglaševalca.

Uradni tolmač v Franciji Jankovič Janko, 17 rue de Belgrade, Tucquegnieux (Meurthe et Moselle), prevaja listine, ureja pokojninske zadeve in piše prošnje. Pišite mu!

Uradni tolmač v Nemčiji Martin Sapotnik, (413) Mocurs-Meerbeck, Luisenstrasse 23, prevaja listine, razne dokumente, slovenske

in hrvatske, ter razne prošnje. Hitro in točno rešuje. Pišite mu!

Hitro in točno prevaja vse vrste listin in beril iz slovensčine v nemščino in obratno dipl. filolog Joseph Arech, 8000 München, Lauringerstr. 42. Piše tudi prošnje in poučuje slovenski in nemški jezik. Pišite mu!

Če kdo kaj ve o mojem bratu Milanu Polenšaku (do leta 1951 je pisal domov iz Francije, kjer je bil poročen in imel otroka), naj bo tako dober in mi sporoči v pismu na moj naslov: Ernest Polenšak, Rue Ferrer 37, Wanfercée-Baulet, Belgija. Za sleherni podatek mu bom hvaležen.

Obveščam rojake v tujni, da imam trgovino in eksport za sledeče:

Radio, televizorje in vse električne aparate, šivalne in pletilne stroje, fotoaparate in ure, kmetijske in ostale stroje (nove in rabljene), vse vrste blaga, avtomobile (rabljene).

Pošiljam v domovino in v vse države s popustom.

»**JODE**«, 8000 München 2, Marsstraße 15.

Slovenec, katoličan, star 22 let, visok 184 cm, stanujoč v Nemčiji, želi spoznati dekle, staro do 24 let. Slika zaželena. Naj piše na naslov: Manfred Steble, 66 Saarbrücken 5, Jakobstrasse 15, Deutschland.

40-letni Slovenec v Nemčiji, visok 1,70 m, samskega stanu, ne pijanec, priden delavec, z že lepimi prihranki in namenom graditi hišo, želi spoznati pošteno dekle, ki je dobrega srca, v starosti do 30 let. Naslov posreduje uredništvo »Naše luči« pod števil. (46).

Sporočilo uredništva: S. V., Prien: Ker ni bilo v pismu znamke, nanj nismo odgovorili. — F. T., Nagold: Popevke nismo poslali v Maribor, ker ni bilo priloženih not oz. napeva, za pošto pa ne znamke. — M. J., Canteleu: Pisma nismo poslali, ker niste poslali znamke.

in še za smeh

Uganka. — »Imamo besedo, katero vedno napišemo napačno.« — »Katera pa naj bi bila ta?« — »I, katera neki: napačno.«

*

Bil je hud mraz in policaj je našel v snegu na pol zmrzlega človeka, ki ga je pobral in nesel na stražnico. Tam so ga počasi oživljali in zdravnik pravi: »Dva moža ga držita pokonci, eden pa naj mu konjak vliwa v usta!« V tem hipu je zmrznjenec prišel k zavesti ter zadnje zdravnikove besede ujel. Dejal je hitro: »Ne, ne, samo eden naj me drži, pa naj mi raje dva vlivata konjak!«

*

Starejši gospod prosjaku: »Kaj, ali vam nisem malo prej dal denar pred kolodvorom?« — Berač: »Da, gospod, tam imam svojo podružnico.«

*

V letoviškem kraju. — »Večina deklet, ki pridejo sem, se ne mara možiti.« — »Kako pa to veš?« — »Kako? Vprašal sem jih, če me hočejo.«

*

V šoli. — Učitelj hoče naučiti učence, da bi se zatekali k zdravniku, če bi se jim kaj pripetilo ali če bi zboleli. Da se prepriča, kako so ga učenci razumeli, vpraša Miheca: »No, Mihec, kaj bi storil, če bi te bolela noga?« — »Šepal bi, gospod učitelj,« se odreže Mihec.

*

Srečanje. — »Ti si prvi izobraženec, ki sem ga nocoj srečal.« — »Imaš torej večjo srečo kakor jaz!«

*

V šoli. — Učitelj: »Zdaj vam pokažem primer s Kolumbovim jajcem. Janezek, pojdi hitro domov in prinesi par jajc.« — Čez nekaj minut se Janezek vrne in pravi: »Gospod učitelj, danes kokoši niso znesle nobenega in zato vam mamica pošlje košček domačega sira.«

*

Prebivalci na Luni. — Učitelj: »Da, tudi to je mogoče, da so na Luni prebivalci.« — Jakec: »Prosim, gospod učitelj, kam pa gredo, kadar je prvi in zadnji krajec?«

*

Ima prav. Tine: »Kateri šport se tebi zdi najbolj čeden?« — Tone: »Kopanje.«

Tale bo pa precej res. — Dobri Bog je sklical zastopnike vseh narodov, da bi čul njihove želje. Nemci so zahtevali orožje, Angleži konje, Francozi ženske, Italijani godbo itd. Samo Slovani so stali v nekem kotu in se prerekali. »In vi, kaj želite?« jih vpraša dobri Bog. Načelnik slovanskega odposlanstva tedaj odgovori: »Čuj, Gospod, se še nisimo zedinili.«

*

Znal je povedati. — Oče: »Sram naj te bo, da si zadnji v razredu, kjer vas je petdeset!« — Nadobudni sinček: »Lahko bi bilo še slabše!« — Oče: »Kako to?« — Sinček: »Nu, če bi bilo še več učencev v razredu!«

*

Pri prirodoopisu v šoli. — »Krt pojé dnevno toliko, kolikor je sam težak.« — »Prosim, gospod učitelj, kdo pa krtu pove, koliko je težak?« vpraša radovedni Janezek.

*

Navihani Jurček pride prav ponižno pred učitelja in ga vpraša: »Ali je človek kaznovan tudi za stvar, ki je ni naredil?« — Učitelj: »Nikakor ne!« — »No, potem je pa dobro! Jaz namreč danes nisem naredil šolske naloge,« se Jurček prebrisano odreže.

*

Tonček prvošolček kleči in lepo, glasno, počasi moli očenaš. Naenkrat se sredi očenaša ustavi in reče: »Bogek, počakaj nekoliko! Zdi se mi, da bom kihnil.«

*

»Če ne prenehate piti in kaditi, ne boste niti leto dni več živeli,« je rekel zdravnik bolniku. — »To ste rekli že pred petimi leti, gospod zdravnik.« — »To je vseeno, prej ali slej se bo moja napoved uresničila,« ga je zavrnil zdravnik.

Magični kvadrat

Na nekem kitajskem dokumentu iz leta 1125 pred Kristusom so odkrili magični kvadrat. Počez so trije kvadrati in navzdol tudi trije kvadrati. Vseh kvadratov je devet. V te kvadrate je treba razporediti števila 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 tako, da na vse strani dobiš — če števila sešteješ — število 15.

NAŠA LUČ

mesečnik za Slovence
na tujem

Začel izhajati 1. 1951

9. številka — letnik 14
November 1965

Izide desetkrat v letu (vsak
mesec razen julija in avgusta).

Dopise za številko, ki izide
konec meseca, mora uredništvo
prejeti vsaj do 8. v mesecu.
Člankov ne vrača.

Za uredništvo odgovarja
dr. Janko Hornböck. Založba:
Družba sv. Mohorja. Tiska:
Tiskarna Družbe sv. Mohorja.
Vsi v Celovcu.

Naročnina za list je za vse
leto 40 šilingov ali protivrednost:
80 bfr, 8 NF, 5,50 h.

gld, 6,2 DM, 1000 lir, 12 angl.
šil., 10 norv. kron, 8 švedskih
kron, 10 danskih kron, 20
avstralskih šil., 2 dolarja.
List lahko naročiš pri bližnjem
poverjeniku ali pa naravnost
pri upravi v Celovcu.

Uredništvo in uprava imata
naslov: „Naša luč“, Viktringer
Ring 26, Celovec-Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria